

Θέλω
νά μείνω ἅγιος.
Σελ. 270

Ἡ κτήση καί ἡ χρήση
τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας
Σελ. 265

Πτωχεύσαμε.
Σελ. 258

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Ἐκκλησιαστική

ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΝΗΝΘΡΩΠΗΣΕ
ΙΝΑ ΗΜΕΙΣ ΘΕΟΠΟΙΗΘΩΜΕΝ

Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου
κ.κ. Χρυσστόμου Β'. Σελ. 235

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Εκκλησιαστική

ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Διεύθυνση: Τ.Κ. 21130
1502 Λευκωσία

Τηλ. 22554600

Τηλεομοιότυπο: 22439074

Ήλεκτρονική διεύθυνση (E-mail):
diafot@cy.net

Λευκωσία

Όκτώβριος-Δεκέμβριος 2008

Έτος 1ο - Τεύχος 5ο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χριστός ἐννιθρόπησε ἵνα ἡμεῖς Θεοποιηθῶμεν	235
Κυριακή Ε΄ Λουκά.....	238
Κυριακή Ζ΄ Λουκά.....	239
Κυριακή τῶν Προπατόρων.....	241
Κυριακή πρό τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.....	243
Τά Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.....	246
Καθ' ὁδόν ἢ «περιεζωσμένης ὀσφύος πέρι» ...	248
Χριστός γεννᾶται.....	250
Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.....	254
Πτωχεύσαμε.....	257
Μουσεῖο συναισθημάτων παιδικῆς ἡλικίας.....	259
Ἡ σύγχρονη Θεολογική - Ἐκκλησιαστική Ἐκπαίδευση τῶν νέων.....	260
Ἡ κτήση καί ἡ χρῆσις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας...	265
Ἅγιος Σπυρίδων.....	268
Θέλω νά μείνω ἅγιος	270

*«Χριστός ἐνηνθρώπησε
ἵνα ἡμεῖς Θεοποιηθῶμεν»*

Μέγας Ἀθανάσιος

Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου

κ.κ. Χρυσοστόμου Β΄

Γιὰ μιὰ ἀκόμη χρονιά στή ζωή μας ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ νά ἐορτάσουμε καί νά βιώσουμε, μέσα ἀπό τό Λειτουργικό Χρόνο τῆς Θείας Λατρείας, τή Γέννηση τοῦ Θεοανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μέ τήν ἀφορμή αὐτή ἐπιθυμῶ νά πῶ, μέ συντομία καί ὅσο γίνεται πιό ἀπλά, δυό λόγια γιά τό σκοπό τῆς ἐνανθρώπησης τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά καί γιά τό πῶς ἀντιμετωπίζει τήν ἐνανθρώπησή Του ὁ σύγχρονος κόσμος.

Μέ τήν εὐδοκία τοῦ Πατρὸς καί τήν συνευδοκία καί συνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ Υἱὸς καί Λόγος τοῦ Θεοῦ προσλαμβάνει τήν ἀνθρώπινη φύση ἀπό τήν Ἀειπάρθενο Μαρία καί γίνεται τέλειος ἄνθρωπος, μέ σῶμα καί ψυχή λογική, χωρὶς νά πάψει νά εἶναι ταυτόχρονα καί τέλειος Θεός. Γίνεται Θεάνθρωπος. Αὐτό εἶναι κατά τόν Ἀπ. Παῦλο τό μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον: «Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί» (Α΄ Τιμ. γ΄ 16).

Ὁ Χριστός δέν ἔγινε ἄνθρωπος ἀπλά καί μόνο γιά νά διδάξει στόν κόσμο κάποιες νέες ἀλήθειες. Οὔτε μόνο γιά νά εὐεργετήσει τούς ἀνθρώπους, θεραπεύοντας ἀρρώστους καί χορταίνοντας πεινασμένους. Οὔτε μόνο γιά νά κάνει τούς ἀνθρώπους πιό καλούς καί ἠθικούς. Ἦλθε γιά νά ἐνώσει στό Πρόσωπό Του, στήν Ὑπόστασή Του, τήν θεία Φύση μέ τήν ἀνθρώπινη φύση, τόν Τριαδικό Θεό μέ τόν ἄνθρωπο!

Ὁ Κύριος εἶπε: «*Ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι καί περισσόν ἔχωσιν*» (Ἰωάν. ι' 10). Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἐρμηνεύοντας τούς λόγους αὐτοῦ τοῦ Κυρίου, λέει ὅτι τό «περισσόν», δηλαδή τό περισσότερο ἀπό τήν ζωή πού ἔδωσε στους ἀνθρώπους, εἶναι ὅτι τούς ἔκανε ἀδελφούς (Ἑβρ. β' 11-18) καί συγκληρονόμους Του (Ρωμ. ν', 17), κοινωνούς μέ τήν Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Κύριλλος Ἀλεξανδρείας).

Μέ τήν ἐνανθρώπησή Του ὁ Χριστός ἀνύψωσε τόν ἄνθρωπο σέ κατάσταση ἀνώτερη ἀπ' αὐτή, πού ἦταν ὁ Ἀδάμ πρὶν τήν πτώση. Ἔκανε τόν ἄνθρωπο Σῶμα Του, ὅπως λέγει ὁ Ἄπ. Παῦλος (Α' Κορ. β' 27) καί κατοικητήριο τῆς Ἁγίας Τριάδος (Ἰωάν. ιδ', 23). Αὐτό ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου νά πλημμυρίζει μέ τούς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού εἶναι κατά τόν Ἄπ. Παῦλο «*ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια*» (Γαλ. ε' 22-23).

Μέ βάση τά πιό πάνω ἀντιλαμβανόμεστε ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου, σύμφωνα μέ τήν ὀρθόδοξη Πατερική Παράδοση, δέν ἔγκειται στήν τέλεια σωματική του κατασκευή, πού ξεπερνᾷ κάθε ἄλλη ζωντανή ὑπαρξη, ἀλλά στό γεγονός ὅτι μέ τό Ἅγιο Βάπτισμα καθίσταται μέλος τοῦ Σώματος τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Ἰησοῦ Χριστοῦ καί θεώνεται.

Άκούγοντας, όμως, κανείς αυτές τις υπέροχες αλήθειες της Ὁρθόδοξης Πίστεως καί ρίχνοντας μία ματιά γύρω του αναρωτιέται: Ἐξαίρετα κατανοεῖ ἡ σύγχρονη κοινωνία καί συνειδητοποιεῖ ὁ σημερινός ἄνθρωπος τό υπερφυέστατο τοῦτο μυστήριο;

Δυστυχῶς, ἡ ἀπάντηση εἶναι σέ μεγάλο ποσοστό ἀρνητική! Βλέπουμε τούς ἄνθρώπους νά γιορτάζουν τά Χριστούγεννα κοσμικά. Τά βλέπουν σάν μιά χρήσιμη παραδοσιακή ἐορτή, πού καλύπτει μέ τό ρομαντισμό της, τίς ψυχολογικές ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου. Ἀναβιώνουν ὥραϊα ἔθιμα. Γεμίζουν οἱ δρόμοι καί τά σπίτια φῶτα καί μουσικές. Ἐρχονται στό νοῦ ὥραϊες ἀναμνήσεις ἀπ' τά παιδικά χρόνια. Ἀνταλλάσσονται δῶρα καί εὐχές... ἀλλά ἀπουσιάζει ὁ Χριστός τοῦ Ὁποίου τή Γέννηση οἱ πραγματικοί Χριστιανοί ἐορτάζουν.

Ὁ σημερινός παγκοσμιοποιημένος ἄνθρωπος δέν ἔχει πλέον ὡς κέντρο τῆς ζωῆς του τόν Θεάνθρωπο ἀλλά τόν ἑαυτό του, τό εἶδωλό του! Δέν εἶναι Θεανθρωποκεντρικός, ἀλλά ἀνθρωποκεντρικός. Δέν ἀγωνίζεται νά γίνει καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ, ἀλλά κάνει τόν ἑαυτό του «Θεό» καί γι' αὐτό καταλήγει σέ συνεχί ἀδιέξοδα. Ἡ καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος καί ἡ παγκόσμια οἰκονομική κρίση εἶναι ἀπόδειξη τῶν λεγομένων.

Γι' αὐτό, ἀδελφοί μου, ὅσο εἶναι ἀκόμη καιρός, ἄς σπεύσουμε νά ἐπαναφέρουμε τόν Θεάνθρωπο στό κέντρο τῆς ζωῆς μας καί νά βιώσουμε τή Γέννησή Του μέσα μας, ὥστε νά ἐορτάσουμε ἀληθινά Χριστούγεννα.

Αὐτό εὐχομαί μέ ὅλη μου τήν καρδιά σέ ὅλους τούς πιστούς χριστιανούς.

ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΛΟΥΚΑ

Πρωτοπρ. Γεωργίου Ἀντωνίου

(Λουκ. ιστ', 19-31)

«**19** Ἄρθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραιόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. **20** πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἠλωμένος **21** καὶ ἐπιθυμῶν χροστασθῆναι ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτότων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. **22** ἐγένετο δὲ ἀποθαρεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπερεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθαρε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. **23** καὶ ἐν τῷ ἄδη ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάροις, ὄρᾳ Ἀβραάμ ἀπὸ μακροῦθαι καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. **24** καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάλῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλώσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. **25** εἶπε δὲ Ἀβραάμ· τέκνον, μηρήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾷσαι. **26** καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔρθητ' ἐκ τῆς ὑμῶν μὴ δύνωται, μηδὲ οἱ ἐκείθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. **27** εἶπε δὲ ἔρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου. **28** ἔγω γὰρ πέπτε ἀδελφοῦς ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. **29** λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. **30** ὁ δὲ εἶπε· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐὰν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῆ πρὸς αὐτοὺς, μεταροήσουσιν. **31** εἶπε δὲ αὐτῷ· εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐὰν τις ἐκ νεκρῶν ἀρυσθῆ πεισθήσονται.»

Ἀποδείξεις! ...

Ἴδου τό κλειδί!

Αὐτό ζητᾷ ὁ πλούσιος.

Αὐτό ζητοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σήμερα.

Ἐπάρχουν ἀποδείξεις γιὰ τὸ Θεό καὶ τὴν ὑπαρξή Του, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄλλην ζωή;

Ἄν ὄχι, γιατί ν' ἀλλάξουν οἱ ἄνθρωποι;

Γύρισε κανεὶς ἀπὸ τὸν μετὰ θάνατο κόσμο, νά βεβαιώσῃ ὁ,τιδήποτε;

Ἐπάρχει, ὅμως, καὶ ὁ ἀντίλογος. Εἶναι ἀρκετό νά ρίξῃ κανεὶς ἓνα βλέμμα γύρω. Νά σπκώσῃ τὸ βλέμμα ψηλά στὸν Οὐρανό. Νά δεῖ τὸν ἥλιον τὴ μέρα. Τ' ἀστέρια τὴ νύχτα. Καὶ νά σκεφτεῖ: Πῶς, ἀλήθεια, ξεφύτρωσαν ὅλα τούτα;

Πῶς μπῆκαν σέ κίνηση; Πῶς συγκρατοῦνται σέ τέτοια ἄρμονία θαυμαστί;

Ἄν, παράλληλα, σκύπει στό βάθος τῆς ὑπαρξῆς του, ἀκούσει τούς πόθους καί τίς προσδοκίες τῆς ψυχῆς του, ἄν σκύπει στή συνείδησί του, ἄν ἀκούσει τόν ἅγιο αὐθόρμητο παλμό τῆς ψυχῆς του, θ' ἀκούσει τή φωνή τοῦ Θεοῦ ἀπαλή νά ψιθυρίζει ἐντός του. Θά μάθει τό θέλημα Του μέσα στό βιβλίο τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως: τήν Ἁγία Γραφή.

Ὁ πλούσιος, ὅμως, μετατοπίζει τήν εὐθύνη του. Χρησιμοποιεῖ γελοία δικαιολογία. Αἰτιᾶται τό Θεό καί γιά τό γεγονός ὅτι ἐκεῖνος δέν μετενόησε. Ὑπογραμμίζει τήν ἔλλειψη συνταρακτικοῦ σημείου πού θά τόν ἔκαμνε, ὅταν ἦταν στή ζωή, νά πιστέψει.

Φταίει ὁ Θεός, λοιπόν.

Ἡ ἀπάντηση βέβαια τοῦ Ἀβραάμ εἶναι καταπέλτης.

Γιά ἐμᾶς τά πράγματα εἶναι εὐκολότερα, ἀλλά καί δυσκολότερα.

Εὐκολότερα, γιατί μᾶς δια φωτίζει ὁ νόμος τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Δυσκολότερα, γιατί ἔτσι μεγαλώνουν οἱ εὐθύνες μας.

Δέν μποροῦν, πάντως, νά σταθοῦν- εἶναι ὀλοφάνερο- ἀστεῖα καί δικολαβικά ἐπιχειρήματα ἢ ὅποιες δικαιολογίες. Εἶναι ἀναίδεια, ἀλλά καί μωρία ν' ἀπαιτοῦμε κάτι πιό πειστικό, πολύ χειροπιαστό. Κι ἄν ἀκόμη κάποιος ἀναστηθεῖ, κάποιος θά ἐπηρεαστοῦν. Μετά, ὅμως, τήν πρώτη κατάπληξη, τόν τρόμο, θά ἔλθει πάλι τό πνεῦμα τῆς ἀπιστίας μέ τό ἔνδυμα τῆς ἀμφιβολίας, τῆς κριτικῆς, τῆς μόρφωσης ν' ἀμφισβητήσει τήν ἐγκυρότητα τῆς μαρτυρίας. Θά ποῦν ὅτι εἶναι φαντασιοπληξία. Ψευδαίσθησι. Πλάνη. Ἀφέλεια.

Καί σήμερα γίνονται θαύματα. Πόσοι, ὅμως, τά παραδέχονται; Πόσοι ἀναγνωρίζουν τή θαυμαστί ἐπέμβασι τῆς Θείας Πρόνοιας;

Ἐπείσθηκαν οἱ ἄνθρωποι μέ τήν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ; Ἦταν θαῦμα;

Καιρός νά πετάξουμε τίς ὥτοασπίδες τῆς σκληροκαρδίας, τῆς ἐπιπολαιότητας, τῆς ἀσέβειας...

Καιρός ν' ἀνοίξουμε τά μάτια τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματος λοιπόν.

ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ' ΛΟΥΚΑ

Πρωτοπρ. Γεωργίου Ἀντωνίου

(Λουκ. η', 41-56)

«41 καὶ ἰδὸν ἦλθεν ἀγῆρ ὃ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ οὗτος ἄρχων τῆς συναγωγῆς ἐπέρχε καὶ πεσὼν παρά τὸν πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,

42 ὅτι θυγάτηρ μορογενῆς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὕτη ἀπέθρησκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπρινον αὐτόν. **43** καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἣτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσε ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, **44** προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. **45** καὶ εἶπερ ὁ Ἰησοῦς· Τίς ὁ ἀψάμερός μου; ἀρουμένων δὲ πάντων εἶπερ ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι καὶ λέγεις τίς ὁ ἀψάμερός μου; **46** ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπερ· Ἥψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἐγνωρ δύναμιν ἐξεληθῆσαι ἀπ' ἐμοῦ. **47** ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἤλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἴαθη παραχρῆμα. **48** ὁ δὲ εἶπερ αὐτῇ· Θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. **49** Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἐρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι Τέθρηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. **50** ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. **51** ἔλθων δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. **52** ἔκλειον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπε· Μὴ κλαιέτε· οὐκ ἀπέθαρεν, ἀλλὰ καθεύδει. **53** καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθαρεν. **54** αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· Ἡ παις, ἐγείρου. **55** καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀρέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. **56** καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδεὶν εἰπεῖν τὸ γεγονός.

Φαινομενικά παράδοξη ἡ ἐρώτησις τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅμως δέν ἦταν.

Εἶναι γεγονός πῶς ὁ κόσμος τὸν συμπίεζε. Ταυτόχρονα, ὅμως, τὸν ἄγγιξε ἡ αἰμορροοῦσα.

Δυὸ διαφορετικοὶ τρόποι πλησιάζματος τοῦ Χριστοῦ. Τὸ ἐρώτημα, λοιπόν, εἶναι: Ἐμεῖς πλησιάζουμε τὸ Χριστό; Ἄν ναι, γιατί;

Σὲ πρώτη φάση μᾶς ἐνδιαφέρουν ἡ διάθεσις, τὰ ἐλατήρια ποὺ σπρώχνουν τὸν ἄνθρωπο νὰ πλησιάσει τὸν Κύριο, ἀλλὰ καὶ ἡ ποιότητα τοῦ ἐλατηρίου.

Τὸν βλέπουμε ὡς σωτήρα καὶ λυτρωτὴ ἢ ὡς προμηθευτὴ ὑλικῶν ἀγαθῶν;

Πότε Τὸν πλησιάζουμε; Ὅταν ἔχουμε λόγους ὑγείας; Ὅταν βρισκόμαστε σὲ μέρες μεγάλης ἀνάγκης; Ὅταν κίνδυνοι μᾶς περιβάλλουν ἢ ἄλλα σοβαρὰ γεγονότα μᾶς πολιορκοῦν; Ὅταν κρίσιμες περιστάσεις μᾶς ἀναγκάζουν νὰ Τὸν πλησιάσουμε;

Ὁ πραγματικὰ πιστὸς Χριστιανὸς ἐνδιαφέρεται ὄχι γιὰ τὸ τί θὰ τοῦ δώσει ὁ Χριστὸς, ἀλλὰ πῶς θὰ κερδίσει τὴν ἀγάπην Του. Τὸν ἴδιο τὸν Κύριο.

Γι' αὐτό, ὅσοι εἰλικρινά ποθοῦν τὴν ἐπαφή, τὴν ἔνωση μαζί Του, δέν διστάζουν καί τὴ ζωὴ τους νά προσφέρουν γι' Αὐτόν.

Συχνά, ὅμως, ἡ ἐπαφή μας μαζί Του καταντᾷ μιὰ ἐξωτερική, μηχανική θρησκευτικότητα. Δέν θίγει, δέν συγκινεῖ βαθειά τὴν καρδιά μας.

Ἡ θρησκευτικότητά μας εἶναι μιὰ ἀπλή συνήθεια χωρίς βάθος.

Ἔτσι καί τὰ ἱερότερα καί φρικτότερα πράγματα καταντοῦν συνήθεια. Συνήθεια ἢ προσευχή, ἢ συμμετοχὴ στὰ ἁγιώτατα μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, ἢ μελέτη, ἢ ἀκρόαση τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ὅλα γίνονται ἄψυχοι, ἀνούσιοι τύποι.

Τρέχουν τόσοι στίς Ἐκκλησίες κατὰ τίς μεγάλες μέρες. Πόσοι ἀπ' αὐτούς ἀποκομίζουν κάτι; Μετανοοῦν; Ἀλλάζουν ζωὴ; Γίνονται πιό δίκαιοι; Πιό εὐθείς; Πιό εὐσυνειδητοί;

Οἱ πλείστοι μένουν στὴν ἐπιφάνεια. Ξεχνοῦν τὸν Ἰησοῦ, δηλαδή τὸν συνθλίβουν, τὸν πιέζουν. Παραμένει γι' αὐτούς ξένος.

Δέν τοὺς δημιουργεῖ ἱερό ρίγος, θείες ἀνατάσεις.

Πρέπει ν' ἀναζητήσουμε τὴν οὐσία. Τό Χριστό. Ὅπως ἀκριβῶς ἡ αἰμορροοῦσα. Εἶναι ὁ μόνος ἀσφαλὴς δρόμος πού θὰ μᾶς ὀδηγήσει στὴ ζωντανή καί οὐσιαστικὴ ἔνωση μέ τὸν Κύριο.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ

Δρος Φαίδωνος Παπαδόπουλου

(Λουκ. ιδ', 16-24)

«**16** ὁ δὲ εἶπερ αὐτῷ· Ἄρθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσε πολλούς· **17** καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνον εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά ἐστι πάντα. **18** καὶ ἤρξατο ἀπὸ μιᾶς παρατεῖσθαι πάντες, ὁ πρῶτος εἶπερ αὐτῷ· ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκη ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. **19** καὶ ἕτερος εἶπε· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. **20** καὶ ἕτερος εἶπε· γυναῖκα ἔγνημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. **21** καὶ παραγερόμενος ὁ δούλος ἐκείνος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἐξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τὸν πτωχὸν καὶ ἀραπήρον καὶ χωλὸν καὶ τυφλὸν εἰσάγαγε ὧδε. **22** καὶ εἶπερ ὁ δούλος· κύριε, γέγορον ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. **23** καὶ εἶπερ ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον· Ἐξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμὸν καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. **24** λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δεῖπνον».

Σέ αρκετές περιπτώσεις ο Ίησοῦς, ἀναφερόμενος στήν αἰώνια ζωή, τήν παρομοιάζει μέ κάποιο χαρμόσυνο γεγονός, ὅπως εἶναι ὁ γάμος, τό γιορτινό τραπέζι ἢ τό ἀρχοντικό δεῖπνο. Θέλει μέ τόν τρόπο αὐτό νά δείξει πώς ἂν ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου χαίρεται μέσα στήν ἀτμόσφαιρα χαρᾶς καί ἀδελφικῆς ἀγάπης, πού δημιουργεῖται γύρω ἀπό τό τραπέζι φιλικῶν ἢ συγγενικῶν προσώπων, πολύ περισσότερο θά εὐφραίνεται ὅταν, μαζί μέ τούς Ἀγγέλους καί τούς Ἁγίους, θά ἀπολαμβάνει τήν αἰώνια ἀνάπαυση καί μακαριότητα κοντά στόν Θεό.

Στήν παραβολή τοῦ Μεγάλου Δείπνου, πού διαβάζεται τήν Κυριακή τῶν προπατόρων, ὁ οἰκοδεσπότης καλεῖ στό τραπέζι του, ἀνεξάρτητα ἀπό τή χρονική σειρά, φίλους καί ἀγνώστους, ἄρχοντες καί ζητιάνους. Ὅπως ὁ οἰκοδεσπότης τοῦ Παραδείσου Θεός καλεῖ τούς πάντες στή σωτηρία. Ἀκόμη κι αὐτούς πού, ὡς παντογνώστης, γνωρίζει ὅτι θά τόν περιφρονήσουν. Καί στέλλει τό δοῦλο Του, γιά νά ὑπενθυμίσει τήν πρόσκληση, γιατί πραγματικά θέλει ὅλοι νά γευτοῦν τά ἀγαθά, πού ἔχει ἡ ἀγάπη Του ἐτοιμάσει.

Ἡ ἀνταπόκριση ἐκείνων, πού θεωρητικά βρῖσκονταν πιά κοντά στήν ἀλήθεια, τῶν σοφῶν καί ἀρχόντων τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ δηλαδή, ἦταν ἀπογοητευτική. Οἱ τρεῖς ἐπίσημοι προσκεκλημένοι ἀπέρριψαν τό προσκλητήριο τῆς ἀγάπης, προβάλλοντας φτηνές καί ἀνόπτες δικαιολογίες. Προσκολλημένοι ὅπως ἦταν στίς ἐφήμερες ἀπολαύσεις τους καί στηριγμένοι στήν ψεύτικη ἀσφάλεια, πού τούς παρείχε ἡ κοινωνική τους θέση καί ἡ οικονομική τους αὐτάρκεια, δέν ἐνδιαφέρονται γιά τό ἀνώτερο, τό ἀληθινό καί τό αἰώνιο, πού ἐπαγγελλόταν ὁ Ίησοῦς μέ τή διδασκαλία Του.

Σ' αὐτούς πού ἀρνοῦνται τό κάλεσμά Του ὁ Ίησοῦς ἀπευθύνει τήν αὐστηρή προειδοποίηση, πού κατακλείει τή σημερινή εὐαγγελική περικοπή: «οὐδεῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δεῖπνου». Κανένας τους δέν θά εἶναι συνδαιτυμόνας στό τραπέζι τῆς Βασιλείας, γιατί αὐτοί πού περιφρόνησαν τό δοῦλο περιφρόνησαν καί τόν ἀφέντη του καί αὐτοί πού περιφρονοῦν τόν Υἱό δέν ἔχουν θέση κοντά στόν Πατέρα.

Ἡ ἄρνηση καί οἱ δικαιολογίες τῶν ἐπισίμων καί φίλων τοῦ οἰκοδεσπότη τόν δυσαραστοῦν. Ὡστόσο, δέν εἶναι ἱκανές νά ματαιώσουν τό δεῖπνο. Ἄν κάποιοι ἀδιαφοροῦν γιά τό λόγο τοῦ Κυρίου, ἂν λίγοι ἢ πολλοί ἢ σχεδόν ὅλοι ἀρνοῦνται νά ἀκολουθήσουν τό δρόμο Του, αὐτό δέν σημαίνει πώς εἶναι ἀνθρώπινα δυνατό νά ματαιωθεῖ τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιά τή σωτηρία μας. Καί αὐτή ἡ σωτηρία δέν ἐξαρθάται, ἀσφαλῶς, ἀπό μαθηματικούς καί λογικούς ὑπολογισμούς ἀφοῦ, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ

Ἰησοῦς εἶπε «τά ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατά παρά τῷ Θεῷ». Τό τραπέζι τοῦ δείπνου δέν εἶναι δημιούργημα τήν ἀνθρώπινης ἐπιθυμίας, ἀλλά ἐκδήλωση τῆς θείας ἀγάπης. Γι' αὐτό καί δέν εἶναι δυνατόν νά ματαιωθεῖ.

Ὅσοι ἔνωσαν δυνατοί καί αὐτάρκεις περιφρόνησαν τό τραπέζι τοῦ Χριστοῦ. Δέν ἔκαναν, ὅμως, τό ἴδιο ὅσοι στή ζωή τους στερήθηκαν τί χαρά καί βαθειά μέσα τους ἀναζητοῦσαν τί στιγμή, πού θά ἀπευθυνόταν σ' αὐτούς ἡ πρόσκληση. Αὐτοί πού περιέφεραν τί δυστυχία τους στίς πλατεῖες καί τά σοκάκια, οἱ φτωχοί, οἱ τυφλοί καί οἱ ἀνάπηροι, γίνονται τελικά ὁμοτράπεζοι τοῦ Κυρίου. Ἄνθρωποι μέ ταπεινό φρόνημα, πού συναισθάνονται τήν πνευματική τους φτώχεια, πού ἀναγνωρίζουν τήν τύφλωσή τους κι ἀναζητοῦν λίγο φῶς, πού ὑποφέρουν ἀπό τά κτυπήματα τῆς ἁμαρτίας, προσμένουν μέ λαχτάρα τό δοῦλο τοῦ Θεοῦ, νά τούς καλέσει νά χορτάσουν τήν πείνα τους. Κι ὅταν αὐτός ἔρχεται, καταθέτουν τήν ἀναξιοσύνη καί ἀθλιότητά τους, συμφιλιώνονται μέ τό Θεό καί γεύονται τά ἀγαθά τοῦ δείπνου τῆς Βασιλείας Του.

Στό τραπέζι τοῦ Κυρίου καλοῦνται ἀκόμη κι αὐτοί πού βρῖσκονται ἔξω ἀπό τήν πόλη. Τά ἔθνη διλαδί καί οἱ λαοί, πού δέν εἶχαν τήν εὐκαιρία νά γνωρίσουν τό θέλημά Του, μά πού ὥστόσο εἶναι παιδιά Του, πού θέλει κι αὐτά νά σωθοῦν. Καί τό κυριότερο εἶναι ὅτι σ' αὐτό τό τραπέζι, ὅπως ἐπισημαίνει ὁ δοῦλος, ὑπάρχει ἀκόμη χῶρος. Αὐτή ἡ παρατήρηση ἰσοδυναμεῖ μέ προσκλητήριο πανανθρώπινο καί συνάμα προσωπικό. Εἶναι ἡ δική μας πρόσκληση στό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία, στό δεῖπνο τῆς θείας Εὐχαριστίας καί στό αἰώνιο δεῖπνο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Δρος Φαίδωνος Παπαδόπουλου

(Ἐβρ. ια', 9-10, 32-40)

«**9** Πίστει παρῴκησεν εἰς γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καί Ἰακώβ τῶν συγκληροδόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς. **10** ἔξεδέχεται γάρ τήν τοῦ θεμελίου ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καί δημιουργός ὁ Θεός. **32** Καί τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει με γάρ δηγούμενον ὁ χρόνος, περὶ Γεδεών, Βαράκ τε καί Σαμψὼν καί Ἰεφθάε, Δαυὶδ τε καί Σαμωνὴλ καί τῶν προφητῶν, **33** οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων,

34 ἔσβεσαν δύναμις πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐδεδναμώθησαν ἀπό ἀσθε-
νείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτριῶν· **35** ἔλαβον
γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπαρίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι
τῆρ ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν· **36** ἔτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ
μαστίγων πείραρ ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· **37** ἐλιθάσθησαν, ἐπίσθησαν,
ἐπειράσθησαν, ἐν φόρῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμα-
σιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουργούμενοι, **38** ὧρ οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐπὶ ἐρημίαις
πλαυόμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄπαῖς τῆς γῆς. **39** Καὶ οὗτοι πάντες μαρ-
τυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τῆρ ἐπαγγελίαν, **40** τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν
κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι».

Ἡ ὑπόθεσι τῶν Χριστουγέννων εἶναι πάνω ἀπ' ὄλα ὑπόθεσι πίστεως.
Οἱ διὰ μέσου τῶν αἰῶνων ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ στοὺς πρωτοπλάστους,
τοὺς Πατριάρχες, τοὺς Προφῆτες καὶ τὰ ἄλλα ἱερά πρόσωπα τῆς Παλαιᾶς
Διαθήκης, πραγματοποιήθηκαν στό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ, ὅπου ὁ
ἀπόγονος τῆς Εὐας καὶ υἱός τῆς νέας Εὐας, τῆς Παναγίας, ἦλθε στόν
Κόσμο γιά νά ξαναφέρει σέ ἐπαφή τόν ἄνθρωπο μέ τό Θεό. Αὐτό πού
στό ἐξῆς θά εἶναι τό ζητούμενο ἀπό τοὺς ἀνθρώπους, εἶναι νά πιστέψουν
καί νά ὁμολογήσουν Κύριον Ἰησοῦν. Ὅτι, δηλαδή, Αὐτός πού
γεννήθηκε ὡς ἄνθρωπος στό σπήλαιο, εἶναι ὁ μονογενής Υἱός τοῦ Θεοῦ
καὶ Σωτήρας τοῦ κόσμου. Καί νά ἀκολουθήσουν στή ζωὴ τους τόν τρόπο
ζωῆς πού κι Ἐκεῖνος, ὡς ἄνθρωπος, ἀκολούθησε. Εἶναι γι' αὐτό τό λόγο
πού σήμερα ἡ Ἐκκλησία μᾶς προβάλλει πρὸς μίμηση, μέσα ἀπό τό κείμενο
τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πού ἀκούσαμε, τό παράδειγμα πίστεως ὄλων
τῶν Ἁγίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού πίστεψαν στόν Χριστό, πρὶν
ἀκόμη τόν γνωρίζουν μέ τὴν ἀνθρώπινη μορφὴ Του. Γιά νά πιστέψουμε
ἐμεῖς, πού ἔχουμε τὴν εὐλογία νά γνωρίζουμε τόν Χριστό μέσα ἀπό τό
Εὐαγγέλιο, μέσα ἀπό τόν πλοῦτο τῆς ἐκκλησιαστικῆς τέχνης καὶ κυρίως
μέσα ἀπό τό Μυστήριον τῆς ζωῆς, τὴ Θεῖα Εὐχαριστία.

Ὁ Ἀβραάμ, ὁ πρῶτος ἀναφερόμενος στό γνωστό κατάλογο τοῦ Εὐαγ-
γελίου ὡς κατὰ σάρκα πρόγονος τοῦ Ἰησοῦ, προβάλλεται ὡς πρῶτυ-
πο πίστεως, τόσο στό εὐαγγελικό ὅσο καὶ στό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα,
πού ἀκούσαμε σήμερα. Δέν εἶναι μάλιστα τυχαῖο τό γεγονός ὅτι ὁ Πα-
τριάρχης αὐτός μακαρίζεται ἀπό τόν ἴδιο τόν Χριστό σέ τέτοιο βαθμό
ὥστε, στή γνωστὴ παραβολὴ τοῦ Πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου, νά ταυ-
τίζει τόν παράδεισο μέ τόν κόλπο του, δηλαδή τὴν ἀγκαλιά του.

Τό μεγαλεῖο τῆς πίστεως τοῦ Ἀβραάμ εἶναι δυνατό νά κατανοηθεῖ μόνο
ἂν λάβουμε ὑπόψη τίς συνθήκες, κάτω ἀπό τίς ὁποῖες ἔζησε, τίς προ-

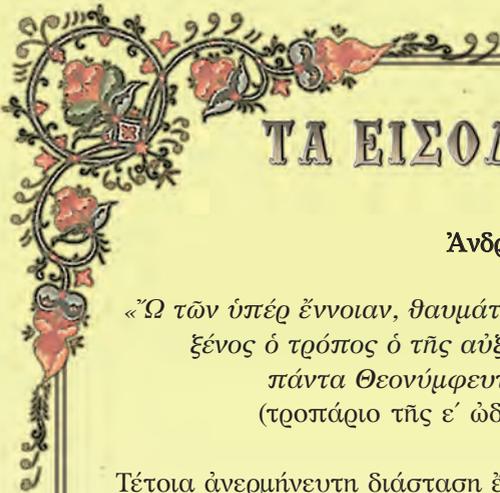
ὑποθέσεις πού εἶχε γιά νά πιστέψει καί τόν τρόπο πού ἀνταποκρίθηκε στήν πρόσκληση τοῦ Θεοῦ καί στίς ἀλεπάλληλες δοκιμασίες, στίς ὁποῖες ὑποβλήθηκε ἀπό Αὐτόν.

Εἶναι, κατ' ἀρχή, σημαντικό νά γνωρίζουμε ὅτι ὁ Ἀβραάμ ἐξῆσε εἰκοσι ὀλόκληρους αἰῶνες πρῖν ἀπό τή Γέννηση τοῦ Ἰησοῦ καί ἀνατράφηκε σέ εἰδωλολατρικό περιβάλλον, στή Μεσοποταμία. Συνεπῶς, δέν γνώριζε τόν ἀληθινό Θεό μέσα ἀπό κάποιο κήρυγμα ἢ κείμενο, ἀλλά ὀδηγήθηκε σ' Αὐτόν μελετώντας τήν ἁρμονία τῶν κτισμάτων, ὅπως πολύ εὐστοχα ἐπισημαίνει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ἐπίσκοπος Νύσσης. Ἡ πατρίδα του ἄλλωστε, ἡ χώρα τῶν Χαλδαίων ὅπως ἦταν γνωστή, εἶχε παράδοση στή μελέτη τῶν οὐρανίων σωμάτων, ὅπως προκύπτει καί ἀπό τό γεγονός τῆς ὑπαρξης τῶν μάγων, τῶν σοφῶν ἀστρονόμων διπλαδί, πού εἶχαν ἔλθει νά προσκυνήσουν τό νεογέννητο Χριστό.

Θαυμάζοντας τήν πίστη τοῦ Ἀβραάμ, ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης διερωτᾶται: «ποιόν ἄλλον εἶδε πρωτύτερα ὁ Ἀβραάμ νά ἀφήνει τήν πατρίδα του, γιά νά τόν μιμηθεῖ καί αὐτός; Βέβαια, κανένα. Διότι ὁ πατέρας του ἦταν εἰδωλολάτρης καί διότι δέν εἶχε ἀκούσει προφητες. Ὡστε ὅλα ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς πίστεως του, δηλαδή τό νά ὑπακούσει στόν Θεό γιά ἐκεῖνα τά ἀγαθά πού τοῦ ὑποσχέθηκε καί νά ἀφήσει τά ἀγαθά πού εἶχε στά χέρια του».

Ἡ ὑπακοή τοῦ Ἀβραάμ στό Θεό εἶχε, ἀσφαλῶς, κόστος ὄχι εὐκαταφρόνητο, ἀφοῦ θά ἦταν ἀναγκασμένος νά ἀποστερηθεῖ τήν πατρίδα του καί τήν παρουσία του. Ἀκόμη μεγαλύτερο κόστος θά εἶχε ἡ συμμόρφωσή του μέ τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ νά θυσιάσει τό παιδί του. Αὐτό ἄλλωστε δημιουργοῦσε καί συνειδησιακά διλήμματα ἀφοῦ, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Θεός εἶχε ὑποσχεθεῖ, ἀπό τό παιδί αὐτό θά γεννιόταν ὁ Σωτήρας τοῦ Κόσμου. Ὡστόσο, ἡ πίστη τοῦ Ἀβραάμ ἀναδείχθηκε μεγαλύτερη ἀπό ὅλες τίς δυσκολίες. Κι αὐτή ἡ πίστη εἶχε περιεχόμενο. Ἦταν ἀπόλυτη πεποίθηση πῶς ὅλα ὅσα ἔχει ἢ βλέπει ὁ ἄνθρωπος θά παρέλθουν, ἐνῶ ἐκεῖνα πού μένουν αἰώνια εἶναι τά ἀγαθά πού ὑπόσχεται ὁ Θεός. Ἡ οὐράνια πόλη ἢ ἀλλιῶς ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, γιά τήν ὁποία ἀξίζει κανεῖς νά ἀρνηθεῖ καί νά ἐγκαταλείψει τά πάντα.

Τήν πίστη τοῦ Ἀβραάμ ὀφείλουμε ὅλοι νά ἔχουμε ὡς παράδειγμα. Γιατί ἂν σ' ἐκείνους πού ὁ Θεός ὑποσχέθηκε γῆ τήν ἀρνήθηκαν ἐπιζητώντας τόν οὐρανό, τί πρέπει νά κάνουμε ἐμεῖς, πού ἐξ ἀρχῆς λάβαμε ὑπόσχεση γιά τόν οὐρανό;

ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ἄνδρέα Ζαχαρίου

*«Ὡ τῶν ὑπὲρ ἔννοιαν, θαυμάτων σου πανάχραντε! ξένη σου ἡ γέννησις
ξένος ὁ τρόπος ὁ τῆς αὐξήσεως ξένα καὶ παράδοξα τὰ σά,
πάντα Θεοσύμφευτε, καὶ βροτοῖς ἀνερμίνευτα».*
(τροπάριο τῆς ε΄ ὠδῆς τοῦ Κανόνα τῆς ἑορτῆς τῶν Εἰσοδίων)

Τέτοια ἀνερμίνευτη διάσταση ἔχει καὶ ἡ γιορτὴ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου «ἡ φαιδρά καὶ παράδοξος» (Ταρασίου Κων/πόλεως, Εἰς τὰ Εἰσόδια τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, PG98, 1481A). Ὅχι μόνο διότι θεωρεῖται ὡς ἡ πύλη πρὸς τὸν Εὐαγγελισμό, ἀφοῦ ἡ κάθαρση τῆς Μαρίας στὸ Ναὸ λειτούργησε ὡς μύση στὴν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ζωὴ, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ δι' αὐτῆς μπαίνουν οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀνακαίνιση τοῦ ἀνθρώπου χάρις στὴν Ἐνανθρώπιση τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὲς τὶς διαστάσεις διαγράφει καὶ ὁ Εἰρμός τῆς ν' ὠδῆς τοῦ Κανόνα τῶν Εἰσοδίων: «Ἄκουε Κόρη Παρθένε ἀγνή εἰπάτω δὴ ὁ Γαβριὴλ, βουλὴν Ὑψίστου, ἀρχαίαν ἀληθινὴν, γενοῦ πρὸς ὑποδοχὴν, ἐτοίμη Θεοῦ διὰ σοῦ γὰρ ὁ ἀχώρητος βροτοῖς συναναστρέφεται...».

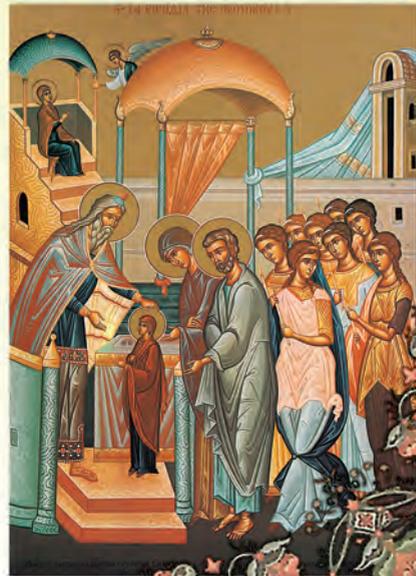
Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου περιλαμβάνονται στὸν κύκλο τῶν Θεομητορικῶν ἑορτῶν, ἡ δὲ ὑπόθεσί τους προέρχεται ἀπὸ τὴν ἄγραφη, στὴν ἀρχή, Ἱερῆ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, πού καταγράφηκε στὸ ψευδεπίγραφο ἢ ἀπόκρυφο Πρωτευαγγέλιο τοῦ Ἰακώβου (κεφ. 6-7). Σὲ αὐτὸ τὸ κείμενο ἀναφέρεται ὅτι οἱ εὐσεβεῖς γονεῖς τῆς Παναγίας Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα, ἔπειτα ἀπὸ εἴκοσι χρόνια ἀκαρπῆς συζυγίας καὶ μετὰ ἀπὸ θερμὲς προσευχὲς στὸ Θεό, πέτυχαν νὰ ἀποκτήσουν τὸ πολυπόθητο τέκνο. Ἡ κόρη πού γεννήθηκε ἔλαβε τὸ ὄνομα Μαρία καὶ ἀνατράφηκε μὲ μεγάλη προσοχὴ καὶ φόβο Θεοῦ, μέχρι τὴν ἡλικία τῶν τριῶν ἐτῶν, ὅταν πλέον ἀφιερώθηκε στὸ Θεό. Ὁ Ἰωακεὶμ καὶ ἡ Ἄννα μὲ συνοδεία λαμπαδηφόρων παρθένων μετέβησαν στὸ Ναὸ καὶ παρέδωσαν τὴν Μαρία στὸν ἱερέα. Μέσα στὸ Ναὸ παρέμεινε μέχρι τὰ δεκατέσσερά της χρόνια μελετώντας καὶ προσευχόμενη, ἐνῶ τὴν τροφὴ τῆς τὴν λάμβανε ἀπὸ ἄγγελο Κυρίου. Κατὰ θεία δὲ ἐντολή μετὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ διάστημα παραδόθηκε, διὰ μνηστείας, στὸν Ἰωσήφ.

Ἡ πιὸ πάνω διήγηση ὀρίστηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ὡς θεομητορικὴ ἑορτὴ καὶ ἑορτάζεται στὶς 21 Νοεμβρίου. Ὁ χρόνος καθιέρωσής της συνδέεται μὲ τὴν ἀνέγερση τῆς Νέας Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν Ἰουστινιανὸ τὸν βον αἰῶνα στὰ Ἱεροσόλυμα, στὴ νότια πλευρὰ τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομώντα. καὶ δὴ μὲ τὰ ἐγκαίνια τῆς στὶς 21 Νοεμβρίου 543. Ἡ ἐπικράτηση πάντως τῆς ἑορτῆς μᾶλλον ἔγινε κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα. Γιὰ πρώτη φορὰ ἡ ἑορτὴ τῶν Εἰσοδίων περιέχεται στὸ

μηνολόγιο του Βασιλείου Β΄ (976-1025), όπου και η αρχαιότερη ζωγραφική παράσταση του εν λόγω γεγονότος, ενώ ο Μανουήλ Α΄ Κομνηνός (1143-1180), με την 22η Νεαρά του τό 1166, την καθιέρωσε σε ημέρα αργίας. Η ύμνογραφική προσέγγιση του όλου γεγονότος έγινε κυρίως από τον Γεώργιο Νικομηδείας, ο δέ τόνος της έορτής είναι χαρμόσυνος εξαιτίας του σωτηριολογικού της αντίκτυπου. Πράγματι η Παναγία αποτελεί τον ουσιαστικό σταθμό στην πορεία της Θείας Οικονομίας, αφού με την ύπακοή της πραγματοποιείται η προαιώνιος βουλή του Θεού για τη σωτηρία του κόσμου.

Η Παναγία, η Μήτηρ του Θεού, επιλέγεται και προορίζεται «*πρό πάντων αιώνων*», εulογείται και αγιάζεται διά της έπελεύσεως του Άγιου Πνεύματος, υπερβαίνει τη σκιά του Νόμου και άντ' αυτού αποβαίνει, διά της ύπακοής της, εύπρεπές κατοικητήριο του Θεού (Ταρασίου Κων/πόλεως, Είς τά Εισόδια της Ύπεραγίας Θεοτόκου, PG 98, 1481A). Δπλ. «*έν Ναφ τῷ νομικῷ*», η πανάχραντος αγνή θεωρείται ως «*Ναός και παλάτιον και ούρανός, έμψυχος... του Βασιλέως (Χριστού)*» (Κοντάκιο της δ' ώδης του Κανόνα της Έορτής). Η αφιέρωση και η αυτεξούσια συγκατάθεσή της στό Θεό αποτυπώνει τό δεδομένο της επιδαψίλευσης της Χάρης του (Θεού) και της όντολογικής μας ανακαίνισης (Ταρασίου Κων/πόλεως, Είς τά Εισόδια της Ύπεραγίας Θεοτόκου, PG98, 1481B), που ακολουθεί την Ένανθρώπιση.

Έπομένως, η Παναγία, κόρη του Ίωακείμ και της Άννας, αποτελεί «*...πύλην σωτήριον, και όρος νοπτόν (και) κλίμακα έμψυχον*» (Κοντάκιο της η' ώδης του Κανόνα της Έορτής), όπου γνωστοποιείται και προσφέρεται στους άνθρώπους τό μεγαλειό της παρθενίας, ως ανάπλαση και όντολογική άκεραιότητα του ανθρώπου, η οποία όμως εκφράζεται, νοματοδοτείται και βιώνεται όρθά μόνο στα πλαίσια της χειραγωγίας του μεγάλου Θεού και της αυτόνοπτης ύπακοής του κάθε ανθρώπου σε Αυτόν. Τελικά, η άδυναμία και τό όλισθηρό του ανθρώπου, τό άπειρο των πταισμάτων και ό έσμός των άμαρτημάτων, έχει ως αντίροπη δύναμη την φιλανθρωπία και την αγαθότητα του Θεού, η οποία εκφράστηκε, οικονομικώς, διά της Παναγίας. Κατ' επέκταση, έμεις έπιζητούμε τη Χάρη του Θεού και προβάλλουμε την άσπιλη Μαρία ως μεσίτρια προς τον Υίο της και άκαταγώνιστη συμμαχία στον άγώνα για τη σωτηρία «*Εύλογος η αίτησις· καλή η προσδοκία· αδιάφυστος η έλπίς*» (Γεωργίου Νικομηδείας, Λόγος Ζ'. Είς τά Εισόδια της Θεοτόκου, PG100, 1456B).

Καθ' ὁδόν ἢ «περιεζωσμένης ὄσφύος πέρι»

Ἐξ. ιβ' 11

Πρωτοπρ.
Ἡλία Κουτραφούρη

Επειδή ὁ Χριστός κατὰ τὸ Εὐαγγέλιο εἶναι «ἡ ὁδός» καὶ οἱ Χριστιανοὶ κατὰ τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων «οἱ τῆς ὁδοῦ», νομίζω δέν θά ἔχετε ἀντίρρηση νά συμφωνήσουμε περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὸ «χριστιανὸς ἀστός» ἀποτελεῖ σχῆμα ὀξύμωρον. Ὁ χριστιανὸς δέν μπορεῖ νά εἶναι «κάτοικος» ἀλλὰ «πάροικος», ὄχι «πολίτης» ἀλλὰ «ὀδίτης», ὁδοιπὸρος περαστικός, ἐπειγόμενος εὐζωνος, ταξιδιώτης βιαστικός, μέ τὸ ραβδί στό χέρι.

Οἱ ὁδηγίες πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτες ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ ἦταν κατὰ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη σαφείς. Τὸ πασχάλιο δεῖπνο τῆς νύκτα τῆς ἐξόδου, ὄφειλαν νά τὸ γευθοῦν ὄρθιοι καὶ στό πόδι, μέ τή μέση περιεζωσμένη μέ ζώνη ἐσφιγμένη. Ἀνά χειρας τῆ ράβδο, πρὸς ἀναχώρηση ἔτοιμοι ἀνά πᾶσα στιγμή. Ἡ ἀναλογία παλαιοῦ καὶ νέου Ἰσραὴλ εἶναι σαφέστατα προφανής. Ἡ Ἐκκλησία πορεύεται στόν κόσμον αὐτό, παρεπιδημοῦσα καὶ ξένη. Διαβαίνει τὴν ἔρημον τῆς ἱστορίας

πρὸς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, τὴ «μέλουσαν πόλιν» τῆς Βασιλείας.

«Μένουσαν πόλιν» δέν ἔχει ἐδῶ, σπῆς ἱστορίας τὰ ἄνδρα μέρη. Βαδίζοντας ὅμως σέ αὐτὰ ἀφήνει πολύτιμα ἴχνη, - ὁδοδείκτες γιὰ μᾶς, τοὺς ἐπομένους φιλότιμα τοῖς ἀγίοις πατρᾶσι- ἀποτυπώνοντας μέ τεχνουργήματα καὶ χρώματα βιώματα, ἐμπειρίες ζωῆς, «ὄράματα καὶ θάματα», τῆς κοινότητος γραμμῆτα, σπουδάγματα καὶ τοῦ Θεοῦ τὰ πράγματα, σαρκωμένα σέ ἔργα τέχνης, ἐκπάγλου ὠραιότητος καὶ ἀμψιγάνου κάλλους.

Εἶναι, λοιπόν, ἡ Ἐκκλησία παροῦσα στό ἐδῶ καὶ στό τώρα, σπῆν ἱστορία καὶ τὸν πολιτισμὸ ἀλλὰ πάντα σέ κίνηση, ἔτοιμη νά ἀρνηθεῖ κάθε στιγμή, ὅ,τι τὴν καθιστᾶ δυσκίνητη καὶ πλαδαρή, ὅ,τι δυσχεραίνει τὸ σύντονο βᾶδισμα. Ἡ σκευὴ τῆς πρέπει νά εἶναι λιπὴ, ταιριαστί στίς περιστάσεις τῆς συνεχοῦς μετακίνησης. Ὡς ἐκ τούτου κατὰ τὸ φρόνημα οἱ χριστιανοὶ πάντοτε ἀσκητικοί, ὀλιγαρκεῖς, μαρτυρικοὶ ἔστω κατὰ τὴν πρόθεση.

Ἄλλωστε, θριαμβευτικὴ ἐμπροσθοφυλακὴ σπῆν πορεία αὐτὴ προπορεύεται ἡ χορεία τῶν μαρτύρων καὶ τῶν ὁσίων, τῶν ἀσκητῶν, τῶν καθ' ὑπερ-

βολή βιαστικῶν καί ἐπειγομένων πρὸς τὰ ἔσχατα. Οἰοεὶ «σχολαί εὐελπίδων» οἱ ἱερεῖς μονές, οἱ σκῆτες καί τὰ ἀσκηταριά, τὰ φυτώρια τῶν εὐοσμῶν ἀνθῶν τῆς καθαρῆς τῆς καρδίας ἐκ τῶν παθῶν, τοῦ φωτισμοῦ τοῦ νοός, τῆς θεώσεως ἐν τῇ Εὐχαριστίᾳ. Κλίση τους νά θυμίζουσι τὸ δρόμο στούς λοιπούς τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, ποὺ διατρέχουσι ἐντονότερα τὸν κίνδυνον νά ξεχασθοῦν, νά συναρπαγοῦν ἀπὸ τὰ παροδικὰ καί τὰ περὶ τὴν ὁδὸν τερπνὰ, λησιμονώντας τὸ τέλος, χάνοντες τὴν οὐσία γιὰ τὰ περὶ τὴν οὐσία καί τὴν περιουσία. Καί «ἐάν τὸ ἄλλας» τραγικὰ «μωρανθῆ ἐν τίνι» ἄραγε «ἀλισθήσεται»;

Πιθανότατα τὰ ὡς ἄνω σχετικὰ μὲ τὴν ὁδὸν, τὴν Ἐκκλησίαν καθ' ὁδὸν καί ἐν κινήσει καί τὴν περιεζωσμένην ὁσφύν νά δίνουν μίαν ἐρμηνεῖαν προσφυήν στὸν κινητικὸν καί ἐμπροϋπόθετον χαρακτήρα τῆς θείας λατρείας. Ἡ θεία λατρεία προϋποθέτει πάντοτε μίαν ἔξοδο ἐκ τῆς Αἰγύπτου τῶν παθῶν, μίαν ἐγκατάλειψιν τῆς οἰκειᾶς βόλεψης, τόσο τροπικὰ ὅσο καί τοπικὰ, καί μίαν ἐπισυναγωγὴν ἐπὶ τὸ αὐτό, μίαν σύναξιν δηλονότι τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ περὶ τὸν ἐπίσκοπον ὡς περὶ ἄλλον Μωϋσὴν. Ἔτσι ὁ καθ' ἑνασὶ ἀφήνει τὴν οἰκίαν του καί «οἰκείαν γνώμην» του καί λαμβάνει τὴν ὁδὸν γιὰ τὸν Ναό, ὅπου συγκροτεῖται ἢ κατὰ τὸν τόπον τῆς συγκεκριμένης ἐνορίας παρεπιδη-

μοῦσα Ἐκκλησία. Ἐκεῖ ἡ Ἐκκλησία εἰσοδεύει μὲ «Μικρές» καί «Μεγάλες Εἰσόδους», προσεγγίζοντας τὴν μυστικὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, τὸ Θυσιαστήριον καί τὴν Τράπεζαν τῆς Βασιλείας.

Ἡ κίνησις πάντως εἶναι ἀμφίδρομη. Δέν εἶναι μόνον ἡ Ἐκκλησία «προσιούσα» πρὸς τὸν Θεὸν καί τὴν ἐπουράνιον Βασιλείαν. Εἶναι καί «ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖα ἐν δυνάμει» καί συγχρόνως παραδόξως συνεχῶς πλησιάζει. «Ἦγγικε γάρ». Ὁ «Βασιλεὺς τῶν ὄλων» «ταῖς ἀγγελικαῖς δορυφορούμενος τάξεσιν» ἔρχεται. Ἡ Ἐκκλησία, ἀφοῦ ἀπωθήσει «πᾶσαν βιωτικὴν μέριμναν», τὸν ὑποδέχεται. «Ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καί Κύριος τῶν κυριεύοντων προσέρχεται σφραγιασθῆναι καί δοθῆναι εἰς βρῶσιν τοῖς πιστοῖς». «Ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης εἰσπορεύεται». Οἱ πιστοὶ γὰρ νά γίνουν μέτοχοι ζωῆς αἰωνίου «πίστει καί πόθῳ προσέρχονται». Ἡ Ἐκκλησία κινεῖται πρὸς τὸν Χριστόν καί ὁ Χριστὸς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ συνάντησις αὐτὴ σώζει τὸν σύμπαντα κόσμον καί κρίνει ἐκάστου τὴν προαίρεσιν ἐν τῷ ψάλλειν «εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου».

Ἴδου ἔρχεται ταχύ. «Καί τὸ Πνεῦμα καί ἡ νύμφη» Ἐκκλησία «λέγουσιν· ἔρχου καί ὁ ἀκούων εἰπάτω ἔρχου· καί ὁ διψῶν ἐρχέσθω καί ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν».

Η Έορτή τῶν Χριστουγέννων, ἡ έορτή τῆς κατά σάρκα Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἀποτελεῖ, ὅπως πολύ εὔστοχα τὴν ὀνομάζει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, τὴ Μνητρόπολη ὄλων τῶν έορτῶν. Ὅλοι γνωρίζουμε, ὅτι δέν πρόκειται γιὰ μία συνηθισμένη έορτή, οὔτε γιὰ ἓνα συνηθισμένο γεγονός. Πρόκειται γιὰ τὸ μεγαλύτερο γεγονός τῆς παγκόσμιας Ἱστορίας, τὸ ὁποῖο χώρισε τὴν Ἱστορία τοῦ κόσμου στὰ δύο: στὴν πρὸ Χριστοῦ καὶ στὴν μετὰ Χριστόν έποχή. Πρόκειται γιὰ τὸ συγκλονιστικό ἐκεῖνο γεγονός, γιὰ τὸ ὁποῖο έτοιμαζόταν ἡ ἀνθρωπότητα αἰῶνες ὀλόκληρους καὶ τὸ ὁποῖο ἔδωσε πραγματικό νόημα στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ νόημα αὐτὸ δέν εἶναι πρωτίστως οὔτε ἡ εἰρήνη, οὔτε ἡ ἀγάπη, οὔτε ἡ ἀδελφосύνη, γιὰ τίς ὁποῖες ὄλοι μιλοῦν τίς μέρες τῶν Χριστουγέννων, ἀλλὰ εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς εισόδου τοῦ ἀπείρου Θεοῦ στὴν πεπερασμένη ἀνθρώπινη Ἱστορία. Ὁ ἴδιος ὁ ἄναρχος καὶ προαιώνιος Θεός καταδέχθηκε νὰ γίνει ἀνθρώπος

καὶ νὰ ζήσει ἀνάμεσά μας μέ τὰ δεδομένα τοῦ παρόντος κόσμου. Πιὸ συγκεκριμένα, τὸ δεύτερο πρόσωπο τῆς Ἀγίας Τριάδος, ὁ Μονογενής Υἱός καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, προσέλαβε στή θεία ὑπόστασή Του τὴν ἀνθρώπινη φύση, καθιστώντας ἔτσι δυνατὴ τὴ θέωση καὶ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπως χαρακτηριστικά τονίζει ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ «ἐννθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν»· ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἔγινε ἀνθρώπος, γιὰ νὰ μπορέσουμε ἡμεῖς νὰ γίνουμε κατὰ χάριν θεοί, γιὰ νὰ μπορέσουμε ἡμεῖς νὰ σωθοῦμε ἀπὸ τὴν τραγικὴ κατάσταση τῆς πτώσεως καὶ τῆς ὑποταγῆς μας στὴν φθορὰ, τὴν ἀμαρτία καὶ τὸν θάνατο.

Ὅλοι οἱ ὕμνοι τῆς έορτῆς τῶν Χριστουγέννων δοξολογοῦν μέ ἀπαράμιλλο τρόπο αὐτὸ τὸ κορυφαῖο γεγονός τῆς Σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς κατά σάρκα Γεννήσεώς Του. Ξεχωριστὴ θέση ἀνάμεσά τους κατέχει ὁ Κανόνας τοῦ Ὁρθρου τῆς έορτῆς τῶν Χριστουγέννων, πού ἀποτελεῖ ποίημα τοῦ Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ, ἐπισκόπου Μαΐουμᾶ καὶ θετοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκνοῦ. Ἀπὸ τὸν θαυμάσιο αὐτὸ Κανόνα ἐπιλέ-

**Πρωτοπρ.
Μιχαήλ Βοσκοῦ**

ξάμε νά σχολιάσουμε σ' αυτό μας τό ἄρθρο τόν γνωστότατο Εἰρμό τῆς ἀΐ Ὁδῆς, στόν ὁποῖο ψάλλουμε:

«Χριστός γεννᾶται· δοξάσατε. Χριστός ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε. Χριστός ἐπί γῆς· ὑψώθητε. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πάσα ἡ γῆ, καί ἐν εὐφροσύνῃ, ἀνυμνήσατε λαοί, ὅτι δεδόξασται».

Δηλαδή: Γεννᾶται ὁ Χριστός, δοξολογεῖστε Τον (οἱ ἄγγελοι στόν οὐρανό καί οἱ δίκαιοι ἄνθρωποι ἐπί τῆς γῆς). Ἔρχεται ὁ Χριστός ἀπό τούς οὐρανοὺς προὔπαντήσατε (ὑποδεχθεῖτε) Τον (ὅπως Τον ὑποδέχθηκε στίς ἀγκάλες του ὁ δίκαιος Συμεών). Ὁ Χριστός εἶναι ὁ σεσαρκωμένος πάνω στή γῆ, ὑψωθείτε πνευματικά (ἀνυ-

ψῶστε τίς καρδιές σας στόν οὐρανό). Ψάλλετε στόν Κύριο ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς καί ὀλόκληρη ἡ θεία δημιουργία καί μέ χαρά καί εὐφροσύνη ἀνυμνήσατε (ἐγκωμιάστε) Τον ὅλοι οἱ λαοί, διότι μέ τήν ἐνανθρώπησή Του ἔχει περιβληθεῖ ὑπέροχη καί ἀνέκφραστη δόξα.

Ὁ ἱερός ὑμνογράφος δανείστηκε αὐτολεξεί τούς στίχους αὐτοῦ τοῦ θαυμάσιου ὕμνου ἀπό τόν Πανηγυρικό Λόγο στή Γέννηση τοῦ Κυρίου τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ὁ ὁποῖος, ὅπως εἶναι γνωστό, ἐκτός ἀπό κορυφαῖος θεολόγος ἦταν καί μέγας ποιητής. Ὅπως παρατηρεῖ ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, ἐκεῖνοι πού θέλουν νά πανηγυρίσουν καί νά ἐγκωμιάσουν τίς ἐορτές τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἀπό ποιόν ἄλλο θά ἔπρεπε νά ζητήσουν πανηγυρικούς λόγους καί ἐγκώμια παρά *«ἀπό τόν τούτων πανηγυριστῆν καί ἐγκωμιαστῆν, τόν μέγαν ἐν Θεολογία Γρηγόριον»*. Καί ὄντως ὁ ὕμνος αὐτός εἶναι ἕνας θριαμβευτικός παιάνας, κατάλληλος νά ἐκφράσει τό μεγαλεῖο τῆς ἐορτῆς τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως.

Τό ὄνομα Χριστός, πού τρεῖς συνεχόμενες φορές χρησιμοποιεῖται στόν ὕμνο αὐτό, δηλώνει τήν ἔνωση τῆς θείας καί τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως στό πρόσωπο τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, δηλώνει δηλαδή τόν Θεάνθρωπο, γι' αὐτό καί εἶναι τό καταλληλότερο ὄνομα γιά τήν ἐορτή τῶν Χριστουγέννων. Εἶναι μία ἑλληνική λέξη, πού προέρχεται ἀπό τό ρῆμα χρίω, καί τῆς ὁποίας ἀντίστοιχη στήν ἑβραϊκή γλῶσσα

εἶναι ἡ λέξις Μεσσίας. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας, γιά τόν Ὅποιον μίλησαν ὅλοι οἱ Προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καί τόν Ὅποιον ἀνέμεναν γιά αἰῶνες ὀλόκληρους οἱ ἄνθρωποι. Στόν Ἰουδαϊκό λαό χριστοί ὀνομάζονταν οἱ βασιλεῖς καί οἱ ἀρχιερεῖς, ἐπειδή πρῖν ἀναλάβουν τό βασιλικό ἢ τό ἀρχιερατικό ἀξίωμά τους ἐχρίοντο μέ εὐλογημένο λάδι. Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ χριστοί τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἦταν τύποι τοῦ ἑνός κάτ' ἐξοχίην Χριστοῦ τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὁ Ὅποιος ἐχρίσθη ὄχι μέ εὐλογημένο λάδι, ἀλλά διά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ θριαμβευτικός αὐτός παιάνας καλεῖ ὀλόκληρη τή δημιουργία νά δοξολογήσει τόν σαρκωθέντα Υἱό καί Λόγο τοῦ Θεοῦ. Πρῶτοι καλοῦνται οἱ ἄγγελοι νά ὑμνήσουν τόν γεννηθέντα Χριστό, γιατί κάτ' ἐξοχίην δικό τους εἶναι τό ἔργο τῆς δοξολογίας τοῦ Θεοῦ. Ἀκριβῶς αὐτό τό ἔργο ἐπετέλεσαν κατά τή θεσπέσια νύκτα τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου στή Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας, ὅταν ἔψαλλαν τόν ὕμνο «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» (Λουκ. β' 14). Στή συνέχεια καλοῦνται οἱ ἄνθρωποι νά προῦπαντίσουν τόν ἐξ οὐρανῶν ἐρχόμενο Κύριο, ὅπως ὁ Δίκαιος Συμεών Τόν ὑποδέχθηκε στίς ἀγκάλες του, ὅταν τό θεῖο βρέφος προσεφέρθη σαράντα ἡμέρες μετά

τὴν Γέννησή Του στό Ναό τῶν Ἱεροσολύμων.

Ἀμέσως μετά καλοῦνται οἱ ἄνθρωποι νά ἀνυψώσουν τίς καρδιές τους στόν οὐρανό, νά ὑψωθοῦν πνευματικά. Καί τοῦτο γιατί ὁ Χριστός ἔγινε ἄνθρωπος, ὅπως ἀναφέραμε καί πῶ πάνω, γιά νά γίνουμε ἐμεῖς θεοί. Θεοί βέβαια ὄχι κατ' οὐσίαν (κατ' οὐσίαν Θεός εἶναι μόνο ὁ Τριαδικός Θεός, ὁ Πατήρ, ὁ Υἱός καί τό Ἅγιον Πνεῦμα), ἀλλά κατά χάριν. Ὁ Χριστός ταπεινώθηκε, γιά νά ὑψωθοῦμε ἐμεῖς ἀπό τά γήινα καί τά φθαρτά στά ἐπουράνια καί τά ἄφθαρτα. Ὁ Χριστός κατέβηκε στή γῆ καί ἔζησε ἀνάμεσά μας ὡς ἓνας ἐξ ἡμῶν, γιά νά ἀνεβοῦμε ἐμεῖς στόν οὐρανό καί νά ζήσουμε τή χαρά τῆς αἰώνιας Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Διά τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως κατέβηκε ὁ οὐρανός στή γῆ, γιά νά ἀνυψωθεῖ ἡ γῆ στόν οὐρανό.

Ἡ δοξολογία γι' αὐτό τό ὑπερφυές γεγονός, τῆς κατά σάρκα Γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, δέν ἐξαντελεῖται στά πρόσωπα τῶν ἀγγέλων καί τῶν δικαίων ἀνθρώπων. Ὁλόκληρη ἡ γῆ, ὀλόκληρη ἡ θεία δημιουργία, καί φυσικά ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πού κατοικοῦν πάνω στή γῆ, ὅλοι οἱ λαοί τῆς γῆς καλοῦνται νά ἐγκωμιάσουν μέ χαρά καί εὐφροσύνη αὐτό τό γεγονός, γιατί ὁ Κύριος μέ τὴν ἐνανθρώπησή

Του ἔχει περιβληθεῖ ὑπέρτα-
τη καὶ ἀνέκφραστη δόξα.
Βεβαίως ὁ Κύριος Ἰησοῦς
Χριστός δέν ἔχει ἀνάγκη τῆς
δικῆς μας δοξολογίας. Εἶναι
δεδοξασμένος προτοῦ ἔμεῖς
Τόν δοξολογήσουμε. Ἐμεῖς
ἔχουμε ἀνάγκη αὐτῆς τῆς
δοξολογίας, γιατί ἔτσι συμ-
μετέχουμε στό ἔργο τῆς
δικῆς μας σωτηρίας. Ἡ ἐναν-
θρώπιση τοῦ Κυρίου παρά
τήν ταπεινότητά της (γεν-
νᾶται μέσα σ' ἓνα φτωχικό
σπίλαιο ὑπό τίς γνωστές
συνθῆκες καί ζεῖ τήν κατα-
δίωξη καί τήν προσφυγιά
ἀπό τή βρεφική Του ἡλικία)
ἀποτελεῖ ὑψίστη δόξα, φα-
νερώνει τή δόξα τοῦ Κυρίου,
γιατί Αὐτός εἶναι ὁ μόνος Σω-
τήρας τοῦ κόσμου, ὁ Ὅποιος
ἀπεργάζεται τό ἔργο τῆς σω-
τηρίας. Κατά τόν ἴδιο
ἀκριβῶς τρόπο καί τό γεγο-
νός τῆς ἐσχάτης ταπεινώσε-
ως τοῦ Κυρίου, ἡ ἀτιμωτική
Σταύρωσή Του στόν Γολγοθά,
ἀποτελεῖ ὑψίστη δόξα, γιατί
διά τοῦ θανάτου Του νικά τόν
θάνατο καί συντρίβει τήν
ἐξουσία τοῦ διαβόλου.

Καί κάτι τελευταῖο: Θά
μποροῦσε νά διερωτηθεῖ κά-
ποιος, γιατί στόν ὕμνο αὐτό
χρησιμοποιεῖται χρόνος ἐνε-

στώτας καί ὄχι ἀόριστος; Γιατί ψάλλου-
με «Χριστός γεννᾶται» καί ὄχι γεννήθη-
κε; Ὁ λόγος εἶναι ὅτι ἡ Γέννηση τοῦ
Σωτῆρος Χριστοῦ, ὅπως καί κάθε γεγο-
νός σημαντικό της ἐπίγειας ζωῆς Του, δέν
εἶναι γεγονότα πού ἔγιναν κάποτε καί τά
θυμόμαστε σήμερα, ἀλλά εἶναι γεγονότα
παρόντα ἐνώπιόν μας. Ἐκτός ἀπό τόν κο-
σμικό χρόνο ὑπάρχει στή ζωή τῆς Ἐκκλη-
σίας καί ὁ λεγόμενος λειτουργικός χρό-
νος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ὑπέρβαση τοῦ κο-
σμικοῦ χρόνου. Στόν λειτουργικό χρόνο
δέν ὑπάρχει παρελθόν, παρόν καί μέλ-
λον, ὅπως δέν ὑπάρχει οὔτε γιά τόν ἴδιο
τόν Θεό. Τά γεγονότα τοῦ παρελθόντος,
ἀλλά καί τά γεγονότα τοῦ μέλλοντος,
αὐτά πού δέν ἔχουν συμβεῖ ἀκόμα,
εἶναι παρόντα ἐδῶ καί τώρα στή λα-
τρευτική ζωή τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀναφο-
ρά στά διάφορα γεγονότα τῆς ἐπίγειας
ζωῆς τοῦ Κυρίου, ἀλλά καί στά διάφο-
ρα γεγονότα τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, δέν
ἀποτελεῖ ἀπλή ἀνάμνηση, ἀπλή ἐπανα-
φορά στή μνήμη, ἀλλά ἀποτελεῖ πραγ-
ματική συμμετοχή τῶν πιστῶν σ' αὐτά,
ἀφοῦ ἡ σωτηριολογική τους σημασία πα-
ραμένει πάντοτε ἡ ἴδια. Οἱ ἅγιοι καί μαζί
τους καί ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Μελωδός,
ζοῦν τό γεγονός τῆς Γεννήσεως τοῦ Χρι-
στοῦ τόσο βαθειά καί ὑπαρξιακά, ὥστε
Τόν αἰσθάνονται νά γεννᾶται στίς δικές
τους καρδιές. Οἱ καρδιές τῶν ἁγίων, μέ
ἄλλα λόγια, γίνονται φάτνες, μέσα στίς
ὁποῖες γεννᾶται ὁ Χριστός. Δέν μποροῦν
λοιπόν παρά νά ψάλλουν σέ χρόνο ἐνε-
στώτα «Χριστός γεννᾶται, δοξάσατε».

ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ*

Ο ΕΠΙΓΕΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΙ ΟΥΡΑΝΙΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Νικολάου Π. Βασιλειάδη
Θεολόγου-Συγγραφέως

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Σεπτή τῶν ἁγίων ἱεραρχῶν χορεία,

Εὐλαβεῖς ἱερεῖς, ἀδελφοί Χριστιανοί,

«Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων» μᾶς εἶπε χθές εἰς τόν Ἑσπερινόν ὁ σοφός τῆς Π. Διαθήκης (Παρ. ιβ' 7). Ὁ δίκαιος τιμᾶται καί ἐγκωμιάζεται ἐν ζωῇ, ἀλλά καί ὅταν ἀπέλθῃ ἀπό τόν κόσμον αὐτόν ἡ ἐνθύμησίς του συνοδεύεται ἀπό ἐγκώμα. Διότι ἀφήνει ἴχνη φωτεινά καί ἀνεξίτηλα τῆς διαβάσεως καί τῆς ἐπιγείου δρασεώς του. Ἀντίθετα, ἡ ὅποια ἐπίγειος δόξα τοῦ ἀσεβοῦς θά σβησθῇ μετὰ τὸ θάνατόν του μαζί μέ τὸ ὄνομά του.

Ὁ λόγος αὐτός ἔχει πλήρη τὴν ἐφαρμογὴν του εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ σήμερον ἐορταζομένου ἐπιγείου ἀγγέλου καί οὐρανίου ἀνθρώπου, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ κύκλος τῆς ζωῆς του ἀρχίζει 32 μόλις χρόνια μετὰ τὴν λήξιν – χάρις εἰς τὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων (313)- τῶν φοβερῶν διωγμῶν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Τό αἷμα τῶν Χριστιανῶν μαρτύρων ἦταν ἀκόμη ζεστό. Πολλοὶ ὁμολογηταὶ ἐξοῦσαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του τυφλοί, ἀνάπηροι, ἀκρωτηριασμένοι, ζωντανοὶ μάρτυρες τῶν ἀπανθρώπων διωγμῶν.

Ὁ Ἰωάννης, γόνος τοῦ ἀνωτάτου διοικητοῦ τοῦ Ρωμαϊκοῦ στρατοῦ τῆς Συρίας, τοῦ Σεκούνδου καί τῆς νεαρᾶς Ἀνθούσης, ἔμεινε ὀρφανός πολὺ μικρός καί ἡ μητέρα του χίρα εἰς τὰ εἴκοσί της χρόνια. Ἀφιερώθηκε ὅμως εἰς τὴν ἀνατροφὴν τοῦ παιδιοῦ της καί δέν ἐπέδιωσε δεῦτερον γάμον, ζώντας λαμπρόν ὀσιακόν βίον τόσον, ὥστε ἔκαμε τὸν περίφημον εἰδωλολάτρην ρήτορα Λιβάνιον, διδάσκαλον τοῦ υἱοῦ της, νά ἀναφωνήσῃ κατὰπληκτος: Πῶ, πῶ, ποίας καί πόσον

Ἑορταστικὴ ὁμιλία πού ἔγινε τὴν 13η Νοεμβρίου 2008, κατὰ τὴν Θεῖα Λειτουργία, στὸν Καθεδρικό Ἱερό Ναό Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Λευκωσίας, στὴν μνήμη τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου καί μέ τὴν εὐκαιρία τῶν ὀνομαστικῶν τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Χρυσοστόμου.

μεγάλης ἀρετῆς γυναῖκες ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν!

Ἡ ὁσία καὶ προσευχομένη Ἀνθοῦσα βοήθησε τὸν υἱὸν τῆς νά ἀναδειχθῆ ἀληθινὸν σκευὸς ἐκλογῆς τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ ὁ Χρυσόστομος μετὰ τίς σπουδές του καὶ τὸ μοναχικὸν στάδιον, πού πολὺ τό ἐποθύσε, ἔγινε, ὡς πρεσβύτερος, ὁ μέγας φάρος τῆς Ἀντιόχειας μέ τὴν ἀγιότητά του, τὸν χρυσὸν εἰς οὐσίαν καὶ ἔκφρασιν λόγον του καὶ τό πρωτοποριακὸν καὶ εὐρύτατον κοινωνικὸν του ἔργον. Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἔτρεφε καθημερινῶς 3000 χῆρες καὶ ὀρφανά.

Δέν εἶναι, λοιπόν, ἀπορίας ἄξιον τό ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, μόλις ἐχίρρευσε ὁ ἀρχιεπισκοπικὸς θρόνος τῆς βασιλεύουσας, ὀργάνωσε μίαν μυστικὴν καὶ ιδιότυπον ἀπαγωγὴν, μέ τὴν ὁποίαν τὸν ἔφερε στὴν Κωνσταντινούπολιν. Καὶ μέ κανονικὴν Συνοδικὴν ἐκλογὴν τὸν ἀνέβασε εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τό 397 εἰς ἡλικίαν 52 ἐτῶν.

Κατὰ τὰ χρόνια τῆς ἀρχιερατείας του ὑπῆρξε στήριγμα τῆς Ἐκκλησίας, ἔμπρακτος βοηθὸς τῶν ἀδικουμένων, θερμὸς κήρυκας μετανοίας, ἀρχιερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, ὁμότροπος τῶν Ἀποστόλων, δοχεῖον τῆς θείας Χάριτος, τὴν ὁποίαν εἶχε δεχθῆ πλουσίαν ἀπὸ τὸν Χαριτοδότην Κύριον. Ὑπῆρξε ὁ θερμουργὸς ἱεραπόστολος. Ἀσκοῦσε ἱεραποστολὴν καὶ ὅταν ἀκόμη ἐσύρητο κυριολεκτικὰ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἀγροίκων στρατιωτῶν – φρουρῶν του μέ ὑψηλὸν πυρετὸν μέσα εἰς τὰ δύσβατα μονοπάτια τῆς παγωμένης Ἀρμενίας. Ἀναδεικνυόμενος ἔτσι, ἐκεῖνος ὁ ἀδύναμος κατὰ κόσμον μέ τό ἀραχνῶδες σωματίον,

μέγας φωτιστὴς τῶν εἰδωλολατρῶν ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν Μ. Ἀσίαν, μέχρι τὴν Φοινίκην καὶ μέχρι τὴν Αἰθιοπίαν. Ὑπῆρξεν ὁ μέγας ὠκεανὸς τῶν ἱερῶν ναμάτων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ ὁποῖος περιέβαλε κυριολεκτικὰ τὴν Οἰκουμένην. Ὁ θεῖος καὶ μέγας ποταμὸς τῆς θείας Ἐδέμ, ὁ ὁποῖος ἔτρεχε πρὸς τέσσερις κατευθύνσεις καὶ ἄρδευσε τοὺς λογικοὺς ἀγρούς τῆς Εὐλάτ, τῶν Αἰθιοπῶν, τῶν Αἰγυπτίων, τῶν κατοίκων τῆς Μεσοποταμίας, τῶν Σκυθῶν καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν Κελτῶν! Ἐπότισεν ὅλους αὐτοὺς μέ τὰ ρεῖθρα τῆς χάριτος.

Φυσικόν, λοιπόν, ἦταν νά μὴν ἀντέξῃ ὁ ἐχθρὸς τῆς Ἐκκλησίας διάβολος. Ἐβλεπε ὅτι ὁ Χρυσόστομος ἦταν ἡ βοήθεια τῶν ἀδικουμένων καὶ ὁ πλουτισμὸς τῶν πτωχῶν – εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔτρεφε καθημερινῶς 7000 πτωχοὺς καὶ ὀρφανά. Τὰ ἔβλεπε αὐτὰ ὁ πάγκακος διάβολος καὶ ἔνιωθε ὅτι ἐπτώχευε ἡ δύναμίς του. Κατένευε ἄλλος δέν ἐπέτευχε νά συγκινήσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νά τοὺς παρακινήσῃ εἰς τὴν φιλανθρωπίαν καὶ καλὰ ἔργα τόσον, ὅσον ὁ Χρυσόστομος. Πῶς ἦταν δυνατόν νά μὴ φρυάξῃ ὁ ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρώπου; Ἐβλεπε τὸν σοφὸν ἐρμηνευτὴν τῶν ἁγίων Γραφῶν νά διαφωτίζῃ τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος ἐγκατέλειπε τὴν δαιμονικὴν εἰδωλολατρίαν καὶ τὴν αἵρεσιν, καὶ ἐκίνησε πάντα λίθον διὰ νά ἐξοντώσῃ τὸν ποιμένα. Ἐβλεπε ὅτι οἱ ἄνθρωποι μετανοοῦσαν, ἐγκατέλειπαν τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἔφευγαν ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν παρατάξιν του καὶ ἐκίρυνε ἄγριον καὶ ἐπίμονον πόλεμον κατὰ τοῦ ἱεράρχου. Ἐσίκωσε δεινὴν θύελλαν ἐναντίον του.

Ἄνδρες φθονεροὶ μέσα ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, ποιμένες μισθωτοί,

τό κοινωνικόν κατεστημένον τῆς ἐποχῆς του καί κυρίως ἡ κακότης τῆς αυτοκράτειρας Εὐδοξίας, τῆς ὁποίας τὴν ὑπερφίαλη ζωὴ δὲν ἐδίστασε νὰ ἐλέγξῃ ἐπαινημένως καί ἀπὸ ἄμβωνος ὁ προστάτης τῶν πτωχῶν καί τῶν ἀδικουμένων Χρυσόστομος, τὸν ὀδήγησαν εἰς τὴν ἐξορίαν καί τελικῶς εἰς τὸν μαρτυρικόν θάνατον εἰς τὰ Κόμανα τοῦ Πόντου, στίς 14 Σεπτεμβρίου τοῦ 407.

Ἡ ποιμαντικὴ του διακονία διήρκεσε μόνον ἕξι χρόνια καί ἐπτὰ μῆνες περίπου. Ἀπὸ αὐτὰ τρία χρόνια καί τρεῖς μῆνες τὰ ἐπέρασε εἰς τὴν ἐξορίαν! Ὁ ἀσυμβίβαστος Χρυσόστομος ὑπῆρξε εὐγλωττος κατὰ τὸν λόγον, εὐγλωττότερος κατὰ τὸν βίον, εὐγλωττότατος κατὰ τὸν θάνατον. Ἄλλ' ἀπέδειξε μὲ τὸ γενναῖο φρόνημά του, τὴν ὀσιακὴν ζωὴν του καί τὴν δύναμιν τοῦ λόγου του αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶπε: Τίποτε δὲν εἶναι ἴσον μὲ τὴν Ἐκκλησίαν. Τέτοιο μεγαλεῖον ἔχει ἡ Ἐκκλησία. Ὅταν τὴν πολεμοῦν νικᾷ. Ὅταν τὴν ἐπιβουλεύονται θριαμβεύει. Ὅταν τὴν ὑβρίζουν γίνεται λαμπρότερη. Δέχεται τραύματα καί δὲν πέφτει ἀπὸ τίς πληγές· κλυδωνίζεται, ἀλλὰ δὲν καταποντίζεται· δοκιμάζεται, ἀλλὰ δὲν ναυαγεῖ. Παλεύει, ἀλλὰ μένει ἀήττητη. Ἀγωνίζεται, ἀλλὰ δὲν νικᾷται.

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Αὐτῆς, τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τμήμα εἶναι καί ἡ Αὐτοκέφαλος Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, τῆς ὁποίας προεδρεύετε ὡς πρῶτος ἐν ἴσοις μεταξύ τῶν ἄλλων ἁγίων ἱεραρχῶν τῆς νήσου τῶν ἁγίων. Μιᾶς νήσου, ἡ ὁποία, κρῖμασιν οἷς οἶδε Κύριος, δοκιμάζεται ποικιλοτρόπως, τῆς ὁποίας ὅμως ὁ λαὸς μένει πιστὸς εἰς τὸν Σωτῆρα

Κύριον, καί τὴν Ἀποστολικὴν διδαχὴν καί παράδοσιν. Μένει πιστὸς παρ' ὅλο τὸ κοσμικὸν πνεῦμα, τὸν καταλυτικὸν Ἀβδηριτισμὸν, τὴν δυνατὴν ἔλξιν τοῦ μαμμωνᾶ καί τὰς αἰρέσεις, ποὺ δροῦν μυστικά καί φανερά. Ὁ λαὸς αὐτὸς ἀκολουθεῖ μὲ ὄλν τὴν καρδίαν του τὸν Θεόν, τὸν εὐλαβεῖται βαθύτατα, ζητεῖ μὲ ἐπιμονὴν καί ἱερὸν ζῆλον νὰ ἰδῇ τὸ πρόσωπόν Του, νὰ συναντήσῃ τὴν εὐμένειάν Του καί νὰ εὐαρεστήσῃ ἐνώπιόν Του.

Σήμερον, ἑορτὴν ὀνομαστηρίων τῆς Ὑμετέρας σεπτῆς Μακαριότητος, ὀλοψύχως εὐχόμεθα μὲ υἱικὸν σεβασμὸν, ὅπως ὁ ἅγιος Θεός, ὁ Ὅποιος θέλει τοὺς πιστοὺς καί τὸν κληρὸν συνδεδεμένους εἰρηνικῶς καί ἁρμονικῶς μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου ὅπως οἱ χορδὲς μὲ τὴν κιθάραν, κατὰ τὸν ἅγιον Ἰγνάτιον τὸν Θεοφόρον, Σᾶς χαρίζη σταθερὰν ὑγείαν κατ' ἄμφω. Πλούσιον φωτισμὸν. Σύνεσιν ἐν πᾶσι. Διάκρισιν καί ἄνωθεν σοφίαν, ὅπως ποιμαίνετε τὸν λαὸν του καί τὸν παρακαλεῖτε λόγῳ καί ἔργῳ κατὰ τὸ πρότυπὸν τοῦ σήμερον ἑορταζομένου ὁμωνύμου Σας ἱεράρχου.

Ἐνὸς ἱεράρχου τοῦ ὁποίου ὁ βίος ὑπῆρξεν ἀστραπή καί ὁ λόγος βροντή. Ἴσχυε, Μακαριώτατε, καί ἀνδρίζου καί ἀρχιεράτευε θεοφιλῶς, εὐχόμενος παρὰ τὸ ἅγιον θυσιαστήριον εἰς ἐκάστην ἐκκλησιαστικὴν σύναξιν καί εἰς τὰς κατ' ἰδίαν ἐντεύξεις Σας ὑπὲρ πάντων ἡμῶν, καί ὑπὲρ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν δικαίων αἰτημάτων τοῦ δοκιμαζομένου λαοῦ τῆς Κύπρου μας, διὰ μίαν αὔριον μονίμως εἰρηνικὴν. Μὲ βίον ἠρεμιᾶς καί ἡσύχιον, μὲ πᾶσαν εὐσέβειαν καί σεμνότητα μέσα εἰς τὸ φῶς, τὴν δικαιοσύνην καί τὴν ἀλήθειαν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Πτωχεύσαμε

Νίκης Τρακοσιῆ

Στό νέο γραφείο πού μετατέθηκε, ἄρχισε νά νιώθει κάπως δύσκολα. Οἱ συναδέλφισσές της ἦταν ἀλλιώτικες ἀπό τίς προηγούμενες. Μ' ἐκεῖνες ἔνιωθε ἀπλά. Ἐδῶ, τά ἀκριβά ρούχα, οἱ τσάντες - μάρκες πού τοποθετοῦνταν μέ διάθεση ἐπίδειξης πάνω στά γραφεία, τά πολύ ἔως ὑπερβολικά περιποιημένα νύχια... τὴν ἔκαναν νά νιώθει κάπως μειονεκτικά.

Ἦχι πὼς πίστευε ὅτι ὅλα αὐτά ἔχουν πραγματική ἀξία ἢ προσθέτουν κάτι στὸν ἄνθρωπο, ἀλλά ἦταν ἀπὸ ἐκεῖνες τίς φορές, πού μία σκέψη σέ τριγυρνᾷ, ὥσπου σέ αἰχμαλωτίζει καὶ δέν μπορεῖς νά τὴν διώξεις.

Πρώτη φορά ἔνιωσε ὅτι ἡ ἴδια ἦταν φτωχή. Δέν ἔλειπε τίποτε βασικό ἀπὸ τὸ σπίτι της καὶ μέχρι τώρα ἦταν πολὺ ἱκανοποιημένη, γιατί ἔβγαιναν τὰ ἔξοδα τοῦ μῆνα καὶ ἡ δόση γιὰ τὸ σπίτι. Τώρα σκεφτόταν ὅτι ὁ πλοῦτος καὶ ἡ φτώχεια εἶναι ἔννοιες σχετικές καὶ ἀνάλογες μέ τὸ κοινωνικό περιβάλλον.

Μία δυσαρέσκεια ἄρχισε νά τὴν καταλαμβάνει καὶ ὅσο κι ἂν σκεφτόταν ὅτι δέν ἔπρεπε νά τὴν ἐκφράζει, δέν μπόρεσε νά τὴν κρύψει.

Πλησίαζαν τὰ Χριστούγεννα κι ἄρχισαν τὰ σχέδια γιὰ τὰ δῶρα, τίς ἐπισκέψεις... Ὅμως δέν ἔνιωθε τί χαρὰ πού ἄλλοτε εἶχε, γιὰ τὴ χαρὰ πού θά ἔδινε μέ ὅλα τοῦτα στὴν οἰκογένειά της. Ἀντίθετα, μία διάθεση γκρίνιας ἐγκαταστάθηκε στὴν καρδιά της. Ὅσο κι ἂν ἤθελε νά νιώσει τί χαρὰ καὶ νά δημιουργήσει χαρούμενη ἀτμόσφαιρα στὸ σπίτι της, κάτι τὴν κρατοῦσε. Τῆς ἔφταιγε τὸ σαλόνι πού εἶχε ἀγοραστῆ σέ τιμὴ εὐκαιρίας πρὶν τὸ γάμο της καὶ ἀπὸ τότε δέν τὸ ἄλλαξαν, τὰ χρέια

πού θά διέθεταν γιὰ τὰ δῶρα τῶν δύο παιδιῶν καὶ τῆς βαφτιστικιάς, τὸ σέτ τῶν πιάτων πού ἦταν φτηνό...

Εὐτυχῶς πού τὰ παιδιά, ὅπως πάντα, ζοῦσαν στὸν κόσμο τους χαρούμενα, πού ἔρχονταν τὰ Χριστούγεννα. Κάθε βράδυ στὸ σπίτι εἶχαν παράσταση. Ἡ γιορτὴ τοῦ Νηπιαγωγείου ἐπιλαμβανόταν μέ κάθε σοβαρότητα ἀπὸ τὰ δύο της κοριτσάκια καὶ τὸν ξάδελφο, πού ἦταν ἀπαραίτητος γιὰ τὸ ρόλο τοῦ Ἰωσήφ.

Ἡ μεγάλη κόρη, πέντε χρονῶν, ἀποφάσισε ὅτι ἔπρεπε νά καλέσουν καὶ τὴ θεία, τὴ γιαγιά καὶ τὸν παππού, νά παρακολουθήσουν τὴ γιορτὴ στὸ σπίτι.

Μία γωνιά τοῦ σαλονιοῦ ἄδειασε καὶ ἐτοιμάζονταν οἱ μικροὶ ἠθοποιοί. Οἱ ὀργανωτικές ἱκανότητες τῆς «μεγάλης» κόρης ἦταν φανερές. Ἀπαιτοῦσε νά γίνουν ὅλα στὴν ἐντέλεια.

Ἡ μικρὴ, τριῶν χρονῶν, θά ἦταν τὸ ἀγγελάκι καὶ μία κούκλα θά ἔπαιρνε τὸ ρόλο τοῦ Νεογέννητου Χριστοῦ.

- Πὼς θά τυλίξουμε τὸν Χριστό, τί θά βάλω ἐγὼ πού θά εἶμαι ἡ Παναγία; Πῶς τῆς ἔπρεπε ἡ κόρη της κι ἐκεῖνη ἔφαξε καὶ βρῆκε στὴ ντουλάπα μία σάρπα μέ γυαλιστερό ὕφασμα, πού τῆς εἶχαν χαρίσει καὶ ποτέ δέν τὴν ἔβαλε, γιατί τῆς φαινόταν πολὺ γυαλιστερή, καὶ ἓνα πολὺχρωμο τραπεζομάντηλο.

- Ἦχι αὐτά. Αὐτά εἶναι πλούσια. Ἡ Παναγία καὶ ὁ Χριστός ἦταν φτωχοί. Ἀφοῦ γεννήθηκε σέ σπηλιά ὁ Χριστός. Ἔτσι μᾶς εἶπε ἡ δασκάλια.

Ἀφοῦ ἔτσι εἶπε ἡ δασκάλια, βρῆκε κάτι ἄλλο πρὸς ταιριαστό γιὰ τὴν περίπτωση καὶ ἔτσι ὅλα ἦταν ἔτοιμα.

Καθισμένοι ὅλοι στὸ σαλόνι παρακολουθοῦσαν τὴ γιορτὴ σοβαροί, γιατί

κάθε χαμόγελο ένοχλούσε τούς μικρούς ήθοποιούς. Ο «Ίωσήφ και η Παναγία» πορεύονταν προς τό σπίλαο και τό μικρό «άγγελάκι» παράξενα φρόνιμο, φύλαγε τόν «Χριστό».

Δέν έλειψε και ό φωτογράφος –ό μπαμπάς– πού άπαθανάτιζε τί σκηνή. Στο τέλος έπρεπε νά τραγουδήσουν όλοι μαζί τά χριστουγεννιάτικα τραγούδια.

Έτσι όπως καθόταν άνάμεσα στήν οικογένειά της κι έβλεπε τά παιδάκια της νά χαίρονται πραγματικά τί γιορτή τους, αισθάνθηκε μία ζεστασιά νά τυλίγει τήν καρδιά της. Έκείνη τήν ώρα ένωσε πώς ήταν πραγματικά πολύ πλούσια. Τά λαμπερά μάτια τών παιδιών, ή χαρά πού έδιναν σέ όλους, ή μαζεμένη οικογένεια, αισθάνθηκε πώς ήταν πραγματική εύλογία.

«Χριστέ μου, σ' ευχαριστώ, μου έχεις χαρίσει τά πάντα. Φύλαγέ μου τά παιδιά μου άγνά, χαρούμενα, όπως τώρα τά βλέπω. Κάνε κι έμεις οί μεγάλοι μέ παιδικές καρδιές νά Σέ δεχτούμε. Νά έλθεις νά μās πλουτίσεις μέ τί δική Σου Χάρη», σκεφτόταν, καθώς όλοι χειροκροτούσαν γιά τήν ώραία γιορτή τών παιδιών.

Ναι, ήταν φτωχός ό Χριστός ως άνθρωπος. Αυτό κάπως τό κατανοούμε. Όμως, ποιός μπορεί νά συλλάβει τό γεγονός ότι ό Θεός έγινε άνθρωπος, γιά νά μās κάνει κατά χάριν Θεούς; Αυτός «δι' ύμās έπτώχευσε πλούσιος ών, ίνα τή εκείνου πτωχεία πλουτήσητε» μās λέγει ό Άπ. Παύλος (Β' Κορ. ν' 9).

Ό Χριστός, «εαντόν έκένωσε μορφήν δούλου λαβών» (Φιλ. β' 7), γιά νά μās έλευθερώσει από τί δουλεία τής ύλης, τής άμαρτίας, τού κόσμου και νά μās χαρίσει τί Βασιλεία Του.

Μās έκανε μέ τήν ενανθρώπησή Του αδελφούς και συγκληρονόμους Του.

Κι όμως, έμεις αγαπούμε τήν ύλη, τήν επίδειξη, τί χλιδή κι αφίρνούμε τίς ψυχές μας φτωχές, άδειες από τήν παρουσία τού Χριστού. Γιορτάζουμε Χριστούγεννα χωρίς τόν Χριστό και διερωτούμαστε γιατί λείπει ή χαρά από τίς καρδιές μας.

Οί Άγιοι άποστράφηκαν τόν πλούτο. Τόν έβλεπαν σάν φορτίο, πού τούς έμπόδιζε νά ακολουθοϋν τά ίχνη τού Χριστού. Ήταν, όμως, πραγματικά πλούσιοι σέ πνευματική ζωή, γιατί ζούσαν ένωμένοι μέ τόν Χριστό.

Άς μή μείνουμε κι έμεις στήν πνευματική μας φτώχεια. Άς μή ζήσουμε φέτος τά έμπορικά Χριστούγεννα, αυτά πού ζούν και σέ χώρες πού δέν είναι χριστιανικές, έτσι, γιά τό έθιμο.

Αυτά τά Χριστούγεννα νά παρακαλέσουμε τόν Ένανθρωπήσαντα Κύριο, ν' άνοίξει τά μάτια τής ψυχής μας, γιά νά δοϋμε κάτι από τό μεγαλειο τής άγάπης και τής συγκατάβασής Του γιά τί δική μας σωτηρία. Νά καταλάβουμε σέ ποιό μεγαλειο μās καλεί, νά γευτούμε κάτι από τί Βασιλεία Του. Τότε θά γίνουμε πλούσιοι πνευματικά, θά νοιώσουμε τήν άληθινή χαρά. Τότε και τά πράγματα τού κόσμου τούτου θά τά δοϋμε ως δώρα τού Θεού και θά πάψουν νά γίνονται δεσμά πού μās κρατούν δεμένους μέ τήν ύλη.

Ένας πτώχευσε έκούσια και πραγματικά, ό Χριστός. Έμεις καλούμαστε νά πλουτίσουμε «τή εκείνου πτωχεία».

Επιμέλεια πρωτοπρ. Γεωργίου Αντωνίου

Μουσείο Συναισθημάτων Παιδικής Ήλικίας

Ενα ξεχωριστό παιδικό μουσείο, με ζωγραφιές, παραμύθια, έμψυχες πού παρωθούν τά παιδιά νά έκφράσουν τίς σκέψεις τους μέσα από τό παιχνίδι, τό θέατρο, τί ζωγραφική, λειτουργεί έδω καί λίγο καιρό σέ ένα διατηρητέο κτίριο στού Φιλιπάππου, Καρατζά 7 καί Τσάμη Καρατάσου, τηλ. 210-9218329, στήν Άθήνα.

Τό παιδικό αυτό μουσείο χρησιμοποιεί τά έκθέματά του (πίνακες, τρισδιάστατες ξύλινες κατασκευές), τό παιχνίδι καί τά παραμύθια γιά νά βοηθήσει τά παιδιά, νά ανακαλύψουν τόν κόσμο τών συναισθημάτων καί νά κατανοήσουν περισσότερο τόν έαυτό τους καί τούς άλλους. Έδω πραγματοποιούνται διαδραστικά εκπαιδευτικά προγράμματα γιά σχολικές ομάδες, όπου ειδικά καταρτισμένοι έμψυχες ένθαρρύνουν τά παιδιά νά έκφράσουν τά συναισθήματα καί τίς σκέψεις τους, μέσα από τό παιχνίδι.

Μέσω συμβουλευτικών σεμιναρίων, πού άφορούν τί συναισθηματική ανάπτυξη, τό Μουσείο Συναισθημάτων Παιδικής Ήλικίας μπορεί νά άποτελέσει ένα πολύτιμο σύμβουλο γιά τούς γονείς καί εκπαιδευτικούς. Τά παιχνίδια μέ τά παραμύθια καί ή αφήγηση έχουν κεντρικό ρόλο ανάμεσα στίς δραστηριότητές του, καθώς αναγνωρίζεται ή άξία τους γιά τί συναισθηματική καλλιέργεια τών παιδιών.

Η πρώτη έκθεση πού παρουσιάζει τό μουσείο έχει τίτλο «Οί θησαυροί πού κρύβω μέσα μου» κι έχει σχεδιαστεί από ειδικούς ψυχολόγους, κοινωνιολόγους καί παιδαγωγούς τοϋ βελγικού παιδικού μουσείου «Le Musee des Enfants», όπου καί παρουσιάστηκε μέ μεγάλη έπιτυχία γιά τέσσερα χρόνια.

Άκολουθώντας τόν Σωκράτη, τό φτερωτό βοηθό τής έκθεσης, καί παίζοντας μέ τά έκθέματα, οί μικροί καί οί μεγάλοι έπισκέπτες γνωρίζουν τίς κεντρικές φιγούρες τοϋ μουσείου: τόν Πέτρο, τήν οικογένειά του, τούς φίλους του.

Πλάθουν παραμύθια, ανακαλύπτουν συναισθήματα, τούς δίνουν όνόματα καί χρώματα καί ταυτόχρονα έπεξεργάζονται τίς σκέψεις τους καί τίς αντιδράσεις τους σέ διαφορετικά γεγονότα.

Έπαινούμε καί συγχαίρουμε.

Μακάρι νά βρεθούν μιμητές.

Ἡ σύγχρονη Θεολογική -

Ἐκκλησιαστική Ἐκπαίδευση ζῶν νέων*

Ἐπισκόπου Καρπασίας κ. Χριστοφόρου

(Μέρος Β')

Ποιός εἶναι ὁ μέγας ἔνοχος πού καλλιεργεῖ καί δημιουργεῖ τά προβλήματα αὐτά; Ἐμεῖς οἱ μεγάλοι(!!!), πού διαχειριζόμαστε τίς παντός εἴδους ἐξουσίες. Ἄς ἀναλογισθοῦμε τί μοντέλα καί πρότυπα προτείνουμε στους νέους μας. Τά μοντέλα εἶναι αὐτά, τά ὅποια προβάλλονται μέσα ἀπό τά μέσα ἐνημέρωσης, τά σήριαλς, τά βιντεοκλίπς, τά ὅποια ἔχουν σχέση μέ τήν ἀπόλαυση, τό φαγητό καί τό ποτό, τήν διασκέδαση, τήν σεξουαλική ικανοποίηση κλπ. Ἐάν παρατηρήσει κανεῖς μέ προσοχή τά προγράμματα στήν τηλεόραση, πού ἔχουν τήν μεγαλύτερη ἀκροατικότητα, θά δεῖ ὅτι εἶναι βλακώδη καί κάτω τοῦ μετρίου. Προσβάλλουν τήν νοημοσύνη τῶν τηλεθεατῶν, καί ὁμως διαμορφώνουν ἕνα συγκεκριμένο τρόπο ζωῆς, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ βασική αἰτία πού ὑποφέρουν οἱ ἄνθρωποι. Μέ δύο μόνο λέξεις ἐπιτυγχάνεται ὁ χωρισμός τοῦ σώματος ἀπό τήν ψυχή. Ὁ χωρισμός τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν Θεό. Ποιό εἶναι τό τρομακτικό ἀποτέλεσμα ἀπό ὅλα αὐτά. Μέσα στήν ψυχή τῶν νέων μας ἀναπτύσσονται τά πάθη, μέ κεντρικό πάθος τήν φιλαυτία καί τήν ἡδονή. Τά πάθη, ὡς ἀρρώ-

στιες τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία εἶναι συνδεμένη μέ τό σῶμα, ταλαιπωροῦν τόν ἄνθρωπο καί τοῦ προκαλοῦν ὅλες τίς συγχύσεις, ἀναστατώσεις, ἀντιδράσεις. Τοῦ στεροῦν τήν πραγματική ζωή.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος περιγράφει αὐτή τήν κατάσταση μ' ἕνα πολύ χαρακτηριστικό τρόπο: «*Τοῦτο δέ γίνωσκε (γράφει στόν Τιμόθεο), ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις, ἐνστήσονται καιροί χαλεποί· ἔσονται γάρ οἱ ἄνθρωποι φίλαντοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, προδοταί... φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι... ἡ γάρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν...*» (Β' Τιμ. γ', 1-9).

Ὅλα ὅσα ἔχουμε ἀναφέρει πιό πάνω καταδεικνύουν ὅτι τό πρόβλημα ἀφ' ἑνός εἶναι πολύ σοβαρό καί ἀφ' ἑτέρου ὅτι χρήζει ἄμεσης θεραπείας.

Ἡ θεραπεία

κατά τήν Ὁρθόδοξη Παράδοση

Στήν ἀρχή εἶπαμε ὅτι ὁ πνευματικός τρόπος θεραπείας τοῦ ἀνθρώπου ὁμοιάζει κατά πολύ μέ τήν μέθοδο, τήν

* Εἰσήγησις πού ἔγινε στό σεμινάριο τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Θεολόγων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας Κύπρου, Φεβρουάριος 2008.

όποια χρησιμοποιεί ή ιατρική. Παρ' όλα αυτά η ὀρθόδοξη θεολογία ὀρίζει ἐντελῶς διαφορετικά τὴν πνευματικὴ ἀσθένεια ἀπ' ὅ,τι ὀρίζει ἡ ἱατρικὴ τὴν ὀργανικὴ – σωματικὴ ἀσθένεια. Θὰ ἦταν πολὺ χρήσιμο νὰ δοῦμε πῶς ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μας ὀρίζει τὴν ἀσθένεια καὶ πῶς τὴν θεραπεία. Αὐτὸ θὰ μᾶς βοηθήσει στό νὰ προσφέρουμε στοὺς νέους μας μία ὀρθὴ θεραπευτικὴ, ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδευση, ἡ ὀποία θὰ τοὺς βοηθήσει οὐσιαστικά νὰ ὑπερβοῦν τὰ πάθη τους, νὰ φθάσουν στὴν κατὰ χάριν θέωση καὶ νὰ ζοῦν ἐσωτερικὰ ἀναπαυμένοι.

Σύμφωνα μὲ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Δαμασκηνό, ὁ ὀποῖος ἀνακεφαλαιώνει μὲ τὴν θεολογία του ὄλους τοὺς ἄλλους Πατέρες, ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἔχει δύο ἐνέργειες. Τὴν λογικὴ καὶ τὴν νοερά. Μὲ τὴν λογικὴ ἐνέργεια ὁ ἀνθρώπος ἐπικοινωνεῖ μὲ τὰ αἰσθητὰ πράγματα καὶ μὲ τὴν νοερά ἐνέργεια ἔχει κοινωνία μὲ τὸν Θεὸ καὶ τὰ πνευματικά. Ἔτσι ζοῦσε ὁ ἀνθρώπος πρὶν ἀπὸ τὴν πτώση. Μετὰ ἀπὸ τὴν πτώση σκοτίσθηκε ἡ νοερά ἐνέργειά του, ἡ ὀποία λέγεται νοῦς, συγχύσθηκε, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ ἀνθρώπος νὰ δουλεύει μόνο μὲ τὴν λογικὴ καὶ νὰ ἀσχολεῖται μὲ τὰ ὑλικά καὶ αἰσθητὰ. Αὐτὸ εἶχε καὶ ἔχει ὡς τραγικὸ ἀποτέλεσμα τὴν ἀσθένεια τῆς ψυχῆς, ἡ ὀποία παύει νὰ δέχεται μέσα της τὴν ἐμπειρία τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ κυβερνᾶται ἀπὸ τὴν λογικὴ καὶ τὰ πάθη.

Σὲ μία τέτοια κατάσταση ὁ ἀνθρω-

πος χάνει τὴν ἐπικοινωνία μὲ τὸν Θεό. Ἀπὸ Θεοκεντρικὸς γίνεται ἀνθρωποκεντρικὸς. Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας Κρήτης σ' ἓνα τροπάριο τοῦ Μεγάλου Κανόνος ἀναφέρει χαρακτηριστικά: «*Αὐτείδωλον ἐγενόμην τοῖς πάθεσι....*». Δηλαδή μὲ τὴν κυριαρχία τῶν παθῶν ὁ ἀνθρώπος λατρεύει τὸν ἑαυτό του.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἀναπτύσσεται ἡ φιλαυτία, ἡ ὀποία ἐρμηνεύεται ἀπὸ τοὺς Πατέρες ὡς ἄλογος φιλία τοῦ σώματος. Ἀπὸ τὴν φιλαυτία ἀναπτύσσονται τὰ πάθη τῆς φιλαργυρίας, τῆς ἡδονῆς, τῆς ὑπερηφανείας, τῆς πλεονεξίας, τῆς φιλοδοξίας κλπ. Ὅλα αὐτὰ τὰ πάθη ἀποδιοργανώνουν τὸν ἐσωτερικὸ κόσμο τοῦ ἀνθρώπου. Μέσα του ἀναπτύσσεται ὁ φόβος τοῦ θανάτου, ἡ ἀβεβαιότητα γιὰ τὴν πορεία του μέσα στό ἱστορικὸ γίνεσθαι. Οἱ ἄλλοι γίνονται πραγματικά ἡ κόλασί του γιατί ἀξιολογοῦνται πάντοτε μὲ μέτρο τὸ ἐγώ. Ὁ ἀνθρώπος βασανίζεται καὶ ταλαιπωρεῖται ἀγνοώντας τὴν ἀσθένειά του καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ τραγικὸ. Καταφεύγει στὶς εὐκόλεις λύσεις ἐπιρρίπτοντας τίς εὐθύνες εἴτε στοὺς ἄλλους

είτε στην απρόσωπη κοινωνία, αγνοώντας ότι η κοινωνία είναι η προέκταση του έαυτού μας.

Ο νους του ανθρώπου, όταν η ψυχή βρίσκεται σε κατάσταση αιχμαλωσίας από τὰ πάθη, δέν λειτουργεί σωστά. Δέν μπορεί νά διευθύνει οὔτε τήν ψυχή, ἀλλά οὔτε καί τό σῶμα. Ἐδῶ θέλω νά σταθῶ λίγο καί νά ἀναλύσουμε λίγο περισσότερο τό θέμα αὐτό.

Στήν φυσική κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου ἡ ψυχή διά τοῦ νοῦ, τρέφεται μέ τήν ἄκτιστη ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ καί στήν συνέχεια τήν μεταβιβάζει στό σῶμα, τό ὁποιοῦ ὑγιαίνει καί δέν ἀφήνει νά ἀναπτυχθοῦν τὰ πάθη. Στήν συνέχεια ἀπό τό χαριτωμένο σῶμα μεταβιβάζεται ἡ Χάρις καί στήν ἄλογη κτίση καί σ' ὅλη τήν δημιουργία. Ὄταν, ὅμως, ἀσθενήσει ὁ νους καί νεκρωθεῖ, τότε ἡ ψυχή, ἀντί νά τρέφεται μέ τήν ἄκτιστη ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, ἀπομυξεῖ τό σῶμα, καί τό σῶμα ἀπομυξεῖ τήν κτίση, μέ ἀποτέλεσμα νά ἀναπτύσσονται τόσο τὰ ψυχικά, ὅσο καί τὰ σωματικά πάθη, τὰ ὁποῖα ἐπιδρῶν πάνω σ' ὅλη τήν κτίση μέ ὅλα τὰ κοινωνικά, προσωπικά, οἰκολογικά κ.λπ. προβλήματα. Ἔτσι γίνεται μία πλήρης ἀνατροπή τῶν ψυχοσωματικῶν ἰσορροπιῶν. Ὁ ἄνθρωπος χάνει τήν ἐλευθερία του, τό αὐτεξούσιό του διαστρεβλώνεται καί πλέον δέν ἐνεργεῖ μέσα στήν ζωή του λογικά καί ἀπελευθερωμένος ἀπό τὰ πάθη, ἀλλά ἐνεργεῖ σύμφωνα μέ τίς ἐπιθυμίες τῶν παθῶν του.

Ὅλη αὐτή ἡ ἐσωτερική ἀσθένεια ἔχει συνέπειες στόν κοινωνικό χῶρο. Ζώντας κάποιος μία τέτοια ἐσωτερική κατάσταση γίνεται ἀνυπόφορος, ἐριστικός, ἀτομιστής καί συγκρούεται μέ τούς ἀνθρώπους. Λέγει χαρακτηριστικά ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής: «*Νοῦς συναπτόμενος τῷ Θεῷ ἔχει πάντα τὰ θεῖα ἰδιώματα. Νοῦς ἀποστιάς τοῦ Θεοῦ ἢ κτηνώδης γίνεται, τοῦτέστι φιλήδονος ἢ θηριώδης, τοῦτέστι ἀντιμαχόμενος τοῖς ἀνθρώποις*».

Ἔτσι, ἡ ἀσθένεια ἀρχίζει ἀπό τόν σκοτισμό τοῦ νοός, ἐπεκτείνεται στήν ψυχή, στό σῶμα, στόν κοινωνικό χῶρο καί σ' ὀλόκληρη τήν δημιουργία. Ἀπό αὐτό ἀντιλαμβανόμαστε ὅτι τό πρόβλημα δέν εἶναι ἀπλά ἀτομικό, ἀλλά προσωπικό, δηλαδή ἀφορᾷ τό πρόσωπο – ὑπαρξήν γι' αὐτό καί εἶναι ὑπαρξιακό, κοινωνικό καί γίνεται παγκόσμιο. Συνεπῶς, καί ἡ θεραπεία δέν γίνεται μέ τήν ἀποβολή κάποιων ἀτομικῶν ἐνοχῶν ἢ μέ τίς καλές πράξεις, ἀλλά μέ τήν ὀλοκληρωτική ἀλλαγὴ ὅλης τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου (Μετά-νοεῖτε).

Θά προσπαθίσω στήν συνέχεια νά περιγράψω σύντομα καί ὅσο γίνεται ἀπλά, τόν τρόπο πού ἐπιτυγχάνεται ἡ θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου μέσα ἀπό τήν θεολογική – ἐκκλησιαστική ἐκπαίδευση.

Ἡ θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου ἀρχίζει ἀπό τόν νοῦ, τήν νοερά αὐτή ἐνέργεια τῆς ψυχῆς. Γιά νά λειτουργεῖ καλά ὁ νοῦς πρέπει νά προηγηθεῖ ἡ κάθαρση

τῆς καρδιάς ἀπό τά πάθη καί νά φωτισθεῖ ὁ νοῦς μέ τήν ἄκτιστη χάρι του Θεοῦ. Ὅταν ἡ καρδιά καί ὁ νοῦς ἀπελευθερωθοῦν ἀπό τά πάθη καί δεχθοῦν μέσα τους τήν ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τότε ἀρχίζει ὁ ἄνθρωπος νά βλέπει καθαρά τά πράγματα πού τόν περιβάλλουν, νά τά ἀξιολογεῖ ὀρθά καί νά πράττει τό πρέπον καί τό συμφέρον («Γνωσιν πάντων τῶν ὄντων» Μάξιμος Ὁμολογητής). Ἐάν δέν καθαρισθεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀπό τά πάθη καί δέν ἐνωθεῖ μέ τήν Χάρι του Θεοῦ τότε γίνεται ψυχασθενής. Ἔστω καί ἂν δέν παρουσιάζει τά συμπτώματα ἐνός σχιζοφρενοῦς ἀνθρώπου. Ὡς παράδειγμα ἔχουμε τήν περίπτωση τοῦ Φαρισαίου, ὁ ὁποῖος ἐξωτερικά παρουσιαζόταν ἐνάρετος καί ἐσωτερικά ψυχασθενής μέ ὅλες τίς γνωστές συνέπειες.

Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος θέλει νά θεραπευτεῖ, πρέπει νά ἐνταχθεῖ στήν Ἐκκλησία καί νά συνδεθεῖ μέ τήν ζωή της, σ' ὅλες τίς ἐκφάνσεις καί μορφές. Ὅλα ὅσα γίνονται μέσα στήν Ἐκκλησία ἀποσκοποῦν στήν θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τά πάθη καί στήν ἐνοίκηση τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ μέσα του. Τό Βάπτισμα θεραπεύει τήν ἀρρωστημένη φύση τοῦ ἀνθρώπου καί φωτίζει τόν σκοτισμένο νοῦ του. Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος μετά τό Βάπτισμα καλεῖται μέσα ἀπό τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν, τήν ἀσκηση, τήν μυστηριακή ζωή, τήν κοινωνία μέ τούς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς, τά δόγματα, τόν Πνευματικό Πατέρα κ.λπ. νά διατηρήσει τήν καθαρότητα

καί τήν χάρι του Θεοῦ μέσα του καί νά τήν αὐξήσει. Εἶναι ἐνδεικτικό ὅτι ἀμέσως μετά τήν Θεία Κοινωνία οἱ πιστοί ψάλλουν μέ ἔμφαση: «*Εἶδομεν τό Φῶς τό ἀληθινόν, ἐλάβομεν Πνεῦμα ἐπουράνιον...*». Αὐτό δείχνει ὅτι ἡ κοινωνία μέ τόν Χριστό εἶναι ὁ φωτισμός τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ θέωσή του. Διλαδή ἡ ἀπαλλαγή του ἀπό τήν κυριαρχία τῶν παθῶν καί ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία. Εἶναι αὐτό πού σημειώνει ὁ Εὐαγγελιστής τῆς ἀγάπης, τό ὁποῖο ἔζησε ἀπό τόν Χριστό: «*Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς*». Ἀκόμα, στήν ἀκολουθία τῆς Θείας Μεταλήψεως, τήν ὁποία διαβάζουμε μετά ἀπό τήν Θεία Κοινωνία, λέμε: «*Φλέξον δ' ἀκάνθας τῶν ὅλων μου πταισμάτων· ψυχὴν κάθαρον, ἀγίασον τάς φρένας· τάς ἰγνύας στήριξον, ὁστέοις ἅμα· αἰσθήσεων φώτισσον ἀπλῆν πεντάδα· ... Ἄγνιζε καί κάθαρε, καί ρύθμιζε μέ, κάλλυνε, συνέντιζε, καί φώτιζε μέ*».

Ὁ χώρος τῆς Ἐκκλησίας, μπορούμε νά ποῦμε, ὅτι εἶναι ἓνα πάντοτε σύγχρονο θεραπευτήριον – νοσοκομεῖο,

όπου καθαρίζεται και θεραπεύεται ο νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, φωτίζεται και μπορεί να διακρίνει ὅλα ὅσα τὸν περιβάλλουν ἀντικειμενικά, να τὰ ἀξιολογήσει ὀρθά και να τὰ χρησιμοποιήσει λογικά πρὸς τὸ συμφέρον του. Θὰ ἔλεγα ὅτι τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως μᾶς τὸ παρέδωσε ὁ Χριστός, εἶναι να βοηθήσει τὸν ἄνθρωπο να εἶναι πνευματικά ὑγιής και να φθάσει στὴν ἔνωσή του με τὸν Θεό, αὐτὸ τὸ ὁποῖο ἀποκαλοῦμε θέωση. Ὁ ἄνθρωπος καθαιρόμενος με τὴν Χάρι τῶ Θεοῦ βλέπει τὸν κόσμο μέσα ἀπὸ ἕνα ἄλλο διαφορετικὸ πρίσμα, βρίσκει παντοῦ μέσα στὴν κτίση και τοὺς ἀνθρώπους τὴν προοπτικὴ τῆς ὀλοκλήρωσής του και ἔτσι γίνεται ὄντως Ἄνθρωπος.

Ὅσοι ἀσχολοῦνται με τὸ ἔργο αὐτὸ και δὲν βλέπουν τὴν Ἐκκλησία ὡς Σῶμα Χριστοῦ, πού πρέπει να βοηθήσει τὸν ἄνθρωπο να λύσει τὰ πνευματικά, ὑπαρξιακά, ὄντολογικά, κοινωνικά, οἰκογενειακά κ.λπ. προβλήματα του, βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ ἔργο και ὁ σκοπὸς τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἀλλάζει, οὔτε ἀλλοιώνεται. Παραμένει ἕνα και μοναδικό. Ἡ ἐν Χριστῶ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως τὴν περιγράψαμε πιο πάνω. Ἐάν τὰ πρόσωπα, πού ἐπιτελοῦν τὸ ἔργο αὐτὸ, εἶναι ἄρρωστα και δὲν ἐπιτελοῦν ὀρθά αὐτὸ τὸ ἔργο, ἐκεῖνοι πού φταῖνε εἶναι τὰ ἴδια τὰ πρόσωπα και συνεπῶς ἡ κρίση εἶναι πλέον σέ μᾶς. Μποροῦμε να ἀντιστρέψουμε τὴν πορεία τῆς

κρίσεως, ἐάν ἀντιστρέψουμε τὴν ζωὴ μας και τὴν συντονίσουμε με τὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἶναι Σῶμα Χριστοῦ.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος καθαρίσει τὸν νοῦ και τὴν ψυχὴ του και φωτισθεῖ, τότε μπορεί να ἔχει διάκριση, σύνεση, πνευματικές ἀντιστάσεις γιὰ να μπορεί να λέγει ὄχι στὸ κακό (π.χ. ἀνηθικότητες, ναρκωτικά, ἐγκληματικότητα κ.λπ.). Συνεπῶς, ἡ σύγχρονη θεολογική-ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδευση γιὰ να εἶναι ἀποτελεσματικὴ θὰ πρέπει ἀφ' ἑνός να ἐξηγήσει τὸ πρόβλημα τῆς ἀσθενείας και ἀφ' ἑτέρου να ἐνημερώσει, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο να ἐμπνεύσει στοὺς νέους μας τὸν τρόπο θεραπείας, ὅπως τὸν περιγράψαμε πιο πάνω.

Ἐάν οἱ νέοι μας ἀντιληφθοῦν και πιστεύσουν ὅτι ἡ Θεολογία, ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, δὲν εἶναι στέρηση τῆς ἐλευθερίας τους, ἀλλὰ ἡ ἀποκάλυψη τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ μέσα στὴν ζωὴ τους, ἡ ὁποία ἔχει τὴν δύναμη να τοὺς ἐλευθερώσει ἀπὸ τίς ψυχικές ἀσθένειες και να τοὺς ὀδηγήσει στὴν πνευματική, προσωπική, οἰκογενειακή, κοινωνική ὀλοκλήρωση, με προοπτικὴ τὴν ὑπέρβαση τοῦ θανάτου, τῆς φοβίας και ἀνασφάλειας και τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνίου ζωῆς, τότε θὰ τὴν ἀγαπίσουν και θὰ τὴν ἀναζητήσουν. Διαφορετικά ματαιοπονοῦμε!!!

Σὰς εὐχαριστῶ.

Η κτήση καί ἡ χρήση τῆς Ἐκκλη- σιαστικῆς περιουσίας

Σεβ. Μητροπολίτου
Ναυπάκτου
καί Ἁγίου Βλασίου
κ. Γεροθέου

Τό θέμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ἔχει ἐξετασθῆ διεξοδικῶς κατά καιρούς, ἐπανέρχεται ὁμως συχνά στήν ἐπικαιρότητα ἀπό πολλούς λόγους, εἴτε ἀπό σκανδαλώδεις συμπεριφορές Κληρικῶν, εἴτε ἀπό κομματικές-πολιτικές σκοπιμότητες. Ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος εἶναι πολυπλευρη καί στό ἄρθρο αὐτό θά τινισθοῦν μερικά μόνον σημεία.

Κατ' ἀρχάς, ὅταν ὁμιλοῦμε ἐδῶ γιά Ἐκκλησία σέ σχέση μέ τήν περιουσία δέν τήν ἐννοοῦμε ἀπό θεολογικῆς καί πνευματικῆς πλευρᾶς, ἀλλά ἀπό νομικῆς καί κοινωνικῆς. Ἔτσι ἐδῶ δέν ἐννοοῦμε τήν Ἐκκλησία ὡς τόν Θεανθρώπινο ὄργανισμό, ἀλλά τά συγκεκριμένα Νομικά Πρόσωπα, ἦτοι τήν Ἱερά Σύνοδο, τίς Ἱερές Μητροπόλεις, τίς Ἐνορίες καί τίς Μονές.

Μέ αὐτήν τήν ἔννοια ἡ Ἐκκλησία ἔχει περιουσία ἀφ' ἑνός μὲν γιά νά καλύψη τίς λειτουργικῆς τῆς ἀνάγκες, ἀφ' ἑτέρου δέ γιά νά ἀσκήση τό ποικίλο φιλανθρωπικό τῆς ἔργο. Ὅσοι ἀσχολοῦνται μέ τήν διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας γνωρίζουν ὅτι οἱ ἀνάγκες τῆς εἶναι μεγάλες γιά νά λειτουργήσουν τά Γραφεῖα, νά εἶναι ἀνοικτοί οἱ Ἱεροί Ναοί καί νά συντηροῦνται, μερικοί ἀπό τούς ὁποίους εἶναι μνημεῖα πολιτισμοῦ καί θά δαπανοῦσε τό Κράτος μεγάλα χρηματικά ποσά γιά νά τούς συντηρήσῃ. Ἐπίσης, τό φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τεράστιο, ἀφοῦ λειτουργοῦν γύρω στίς 200 Μονάδες προνοιακοῦ

χαρακτήρας καί γενικά πάνω από χίλια Ίδρύματα, ὅπως φαίνεται στό βιβλίο «Ἡ μαρτυρία τῆς ἀγάπης», πού ἐξέδωσε ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας, καί ἐπομένως, ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ μεγαλύτερος φιλανθρωπικός φορέας στήν Χώρα μας.

Βέβαια, ἡ ἐκκλησιαστική περιουσία προέρχεται ἀπό τά μέλη της καί πρέπει νά προσφέρεται στόν λαό-πλήρωμά της γιά τήν θεραπεία τῶν διαφόρων κοινωνικῶν πληγῶν. Αὐτό ἐξασκεῖται στίς περισσότερες περιπτώσεις μέ ὑπευθυνότητα. Ἐπίσης, τό μεγαλύτερο μέρος τῆς περιουσίας τῆς Ἐκκλησίας ἔχει διατεθῆ στήν κοινωνία. Ἀρκεῖ νά σκεφθῆ κανεῖς ὅτι ὅλα τά μεγάλα Ίδρύματα τῆς Ἀθήνας (Ακαδημία, Πολυτεχνεῖο, Μαράσλειος Ἀκαδημία, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη κ.λπ.) ἀλλά καί πολλά Νοσοκομεῖα (Εὐαγγελισμός, Ἀρεταίειο, Παίδων, Συγροῦ, Λαϊκό, Γ. Γεννηματᾶς, κ.λπ.) ἔχουν ἀνοικοδομηθῆ σέ χώρους πού παρεχώρησαν οἱ Ἱερέες Μονές, ἰδιαίτερος ἡ Ἱερά Μονή Πετρακί, καί ὅποιος εἶναι καλοπροαίρετος μπορεῖ νά τό διαπιστώσῃ διαβάζοντας σχετικά κείμενα καί καταλόγους μέ τέτοιες κοινωνικές προσφορές.

Ὅμως, μιά σημαντική παράμετρος τοῦ θέματος εἶναι τό πῶς ἀποκτᾶ καί αὐξάνει ἡ Ἐκκλησία τήν περιουσία, πῶς τήν διαχειρίζεται καί πῶς τήν χρησιμοποιεῖ. Ὅπως σέ ὅλα τά θέματα ἔτσι καί σέ αὐτό ἔχει πολύ μεγάλη σημασία ὁ τρόπος

κτίσης καί χρήσης καί χωρίς αὐτόν τά πάντα ἀπαξιώνονται.

Μερικές φορές αὐτό τό πῶς δείχνει τήν ἀπληστία διαφόρων Κληρικῶν, τήν νεοπλουτίστικη νοοτροπία τους, τά πάθη τῆς φιλαργυρίας καί τῆς φιλοκτημοσύνης, τήν καπιταλιστική διάθεση, τήν πολυτέλεια κ.λπ. Ο Max Weber στό περίφημο ἔργο του «Ἡ προτεσταντική ἠθική καί τό πνεῦμα τοῦ καπιταλισμοῦ» ἔδειξε ὅτι ὁ εὐσεβιστικός ἀτομισμός, ὁ προτεσταντικός ἀσκητισμός καί τό καθῆκον γιά τό ἐπάγγελμα, γενικότερα ἡ ἠθική τοῦ Προτεσταντισμοῦ γέννησε τό «πνεῦμα» τοῦ Καπιταλισμοῦ πού εἶναι προϊόν τῆς ὀρθολογιστικῆς ὀργάνωσης τῆς ἐπιχείρησης, καθώς ἐπίσης εἶναι δημιούργημα τῶν συμβουλῶν πού δόθηκαν ἀπό πουριτανούς ἡγέτες «νά θεωρήσουν ὅτι ὁ χρόνος εἶναι χρῆμα», «ὅτι ἡ πίστωση εἶναι χρῆμα», ὅτι «ἡ περιουσία εἶναι εὐλογία Θεοῦ» κ.λπ. Ἐγινε μεγάλη συζήτηση γιά τήν ἀνάλυση πού ἔκανε ὁ Max Weber, ἀλλά ὁ προβληματισμός παραμένει ὅτι ὁ Καπιταλισμός ἔχει μιά μεταφυσική κατοχύρωση.

Μπορεῖ προσωπικά νά φαίνομαι καθυστερημένος, ἀλλά δέν μπορῶ νά κατανοήσω Ὁρθοδόξους Κληρικούς νά ἀσχολοῦνται μέ ἐμπορικές ἐπιχειρήσεις, μέ μετοχές στό Χρηματιστήριο, μέ συσσώρευση πλούτου, μέ ἀγῶνες γιά μιά «ρατσιοναλιστική λογική» τοῦ χρήματος, μέ ἐμπορικές ἐταιρεῖες κ.λπ. πού ἀπο-

βλέπουν σέ μιά κοινωνική ἐξουσία καί δύναμη. Σέ μιά τέτοια περιπτώση τό Κράτος πρέπει νά θεωρητοῦς Κληρικούς αὐτούς ὡς ἐμπόρους καί νά τοὺς μεταχειρίζεται ἀνάλογα. Δέν εἶναι δυνατόν νά σέβεται κανείς τήν Ἐκκλησία καί ὁ σεβασμός αὐτός νά ἐπεκτείνεται καί σέ Κληρικούς πού διακρίνονται ἀπό τέτοιου εἴδους ἀκατανόητες, ἀκτιβιστικές καί ἀνορθόδοξες δραστηριότητες.

Ἐάν κανείς ἐξετάσῃ τήν σύγχρονη ἐκκλησιαστική ζωή στήν Ἑλλάδα θά διαπιστώσῃ ὅτι ὑπάρχουν πλούσιες Μητροπόλεις, Ἐνορίες, Μονές ἀπό τίς ὁποῖες ἄλλες κάνουν φιλανθρωπικό ἔργο καί ἄλλες κατασπαταλοῦν τό χρῆμα καί τίς προσφορές τῶν πιστῶν, ἀλλά ὑπάρχουν καί πτωχές Μητροπόλεις, Ἐνορίες καί Μονές πού δέν μποροῦν νά ἀνταποκριθοῦν στά βασικά λειτουργικά καί φιλανθρωπικά ἔξοδά τους. Ὑπάρχουν δέ Μητροπολίτες πού καταθέτουν μέρος τοῦ μισθοῦ τους στό ταμεῖο τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τους, γιά νά ἐπιτελέσουν στοιχειωδῶς τό ἔργο τους. Γι' αὐτό δέν μπορεῖ νά γίνονται γενικεύσεις καί ἀπλοποιήσεις, οἱ ὁποῖες εἶναι ἀποσπασματικές καί ἐπικίνδυνες. Ἀκόμη, εἶναι ἄδικο νά ἐπιβληθῇ βαρύτερη φορολογία σέ Ἱερούς Ναούς τῆς Ἐπαρχίας, γιά τοὺς ὁποῖους καταβάλλεται μεγάλος ἀγώνας γιά νά λειτουργήσουν καί νά συντηρηθοῦν, ἀλλά καί σέ Μονές πού ζοῦν ἀπό

τήν προσωπική ἐργασία τῶν μοναχῶν, τό «ἐργόχειρό» τους, ἐπειδή μερικές ἄλλες Μονές ἔχουν ἰδρύσει ἐμπορικές Ἐταιρεῖες.

Ὁ Ντοστογιέφσκι στοὺς «Ἀδελφούς Καραμαζόφ» καί μάλιστα στό μονόλογο τοῦ Ἱεροξεταστή ἀνέλυσε ἀνάγλυφα καί τραγικά τοὺς τρεῖς πειρασμούς τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι ἡ ἀγάπη γιά τόν πλοῦτο, τήν δόξα καί τήν ἐξουσία, καί ἔδειξε ὅτι ὁ Χριστός νίκησε τοὺς πειρασμούς αὐτούς, ἐνῶ ἡ Δυτική Ἐκκλησία ὑπέκυψε σέ αὐτούς. Τό ἐρώτημα πού ἔθεσε ὁ Ἱεροξεταστής στόν Χριστό εἶναι: «εὐτυχία ἢ ἐλευθερία» καί ἔδωσε προτεραιότητα στήν εὐτυχία τῶν ἀνθρώπων σέ βάρος τῆς ἐλευθερίας τους. Ἐντελῶς κυνικά εἶπε στόν Χριστό ὅτι ἡ Ἐκκλησία (ἡ Δυτική) διόρθωσε τό δικό Του ἔργο καί κατά τρόπο ἀνάληπτο τοῦ εἶπε: «Γιατί ἤλθες λοιπόν τώρα νά μᾶς ἐνοχλήσῃς;». «Δίκασέ μας ἂν μπορεῖς καί ἂν τολμᾶς». «Μάθε πῶς δέν σέ φοβᾶμαι».

Σκέπτομαι: Μήπως καί μερικοί ὀρθόδοξοι Κληρικοί σήμερα ἔχουν τήν αἴσθησις ὅτι διορθώνουν μέ τίς πράξεις τους τό ἔργο τοῦ Χριστοῦ καί μάλιστα θεωροῦν τόν Χριστό «ἐνοχλητικό» καί «ἐπιζήμιο» γι' αὐτούς καί δέν Τόν φοβοῦνται, γιατί ἀπέκτησαν ἐξουσία καί χρῆμα πού Ἐκεῖνος ἀποποιήθηκε;

(Δημοσιεύθηκε στήν Ἐφημερίδα «Τό Βῆμα» τῆς Κυριακῆς 21-9-2008)

ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΟΣ

Ο ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΣ

Δρος Γεωργίου Κάκκουρα

«Ὡς ἀστέρας πολύφωτός του νοητοῦ στερεώματος» τῆς Ἐκκλησίας δεσπάζει ἡ μορφή τοῦ Κύπριου Ἁγίου Σπυρίδωνα, ἐπισκόπου Τριμυθούντος τοῦ θαυματουργοῦ.

Ἐξησε στά χρόνια του Μ. Κωνσταντίνου καί τοῦ γιοῦ τοῦ Κωνσταντίνου (τέλος 3ου – ἀρχές 4ου μ.Χ. αἰώνα). Γεννήθηκε στό χωριό Ἄσσια τῆς ἐπαρχίας Ἀμμοχώστου, πληροφορία τήν ὁποία μᾶς παρέχει ὁ μαθητής του καί πρῶτος ἐπίσκοπος Λίδρας (Λευκωσίας) ἅγιος Τριφύλιος.

Ὁ Σπυρίδωνας ἀκολούθησε τό ἐπάγγελμα τοῦ βοσκοῦ, ἐπάγγελμα τό ὁποῖο δέν ἄφησε οὔτε καί ὅταν ἔγινε ἐπίσκοπος. Τό ποιμενικό του ἔργο ἀνταποκρινόταν στή θεϊκή του κλήση.

Ὁ Σπυρίδωνας νυμφεύθηκε κόρη εὐσεβή καί σεμνή. Σέ νεαρή ἀκόμα ἡλικία ὁ Θεός τήν κάλεσε κοντά Του. Ἀπό τό γάμο του αὐτό γνωρίζομε ὅτι ἀπόκτησε μιά κόρη, τήν Εἰρήνη.

Μετά τό θάνατο τῆς γυναίκας του, ὕστερα ἀπό τήν ἀγάπη καί τίς προτροπές τοῦ κόσμου, δέχθηκε νά χειροτονηθεῖ ἱερέας. Κατόπιν, καί πάλι ἡ κοινή βοή κλήρου καί λαοῦ ἀνάδειξε τό Σπυρίδωνα ἐπίσκοπο Τριμυθούντος (τό σημερινό τουρκοκρατούμενο χωριό Τρεμετουσιά). Καί ὁ Σπυρίδωνας ἀναδείχθηκε κατὰ πάντα ἀντάξιος τῆς μεγάλης αὐτῆς διακονίας καί «ἐν λόγῳ καί ἐν ἔργῳ». Ἐκεῖνο πού τόν χαρακτήριζε σ' ὅλη του τή ζωή, ἡ ἀπλότητα, ἔγινε ταυτόσημο μέ τό ὄνομά του. Ὁ ἴδιος ἔλεγε: «Χωρίς αὐτή δέν εἶμαι οὔτε ἐπίσκοπος οὔτε κἄν χριστιανός». «Εἰς τόν ἅγιον τοῦτον, τόση πολλή χάρις θαυμάτων καί ἰαμάτων ἐδόθη, διά τήν ἀπλότητα καί καθαρότητά του, ὥστε ἐκ τῶν πολλῶν θαυμάτων, ὅσα ἐποίει, ἔλαβε τήν ἐπωνυμίαν τό νά λέγεται θαυματουργός», γράφει ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης στό Συναξαριστή.

Καί πραγματικά! Πλήθος θαυμάτων ἐπιτέλεσε ὁ Ἅγιος καί ἐνόσω ζοῦσε ἀλλά καί ὕστερα, ὅταν ἀνέβηκε στούς οὐρανοῦς κοντά στόν Κύριο.

Πολλά ἀπό τά θαύματά του ἀναφέρονται ἀπό παλαιότερους ἐκκλησιαστικούς συγγραφεῖς, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ὁ ἱστορικός τῆς Ἐκκλη-

σίας Σωκράτης (τέλος 4ου – αρχές 5ου αιώνα), ο οποίος βεβαιώνει ότι τά πληροφορήθηκε από τούς συμπατριώτες του Άγιου.

Καί η χάρις αυτή του Θεού και η εύνοιά Του προς τόν Άγιο φανερώθηκε και σ' αυτή τήν Α' Οικουμενική Σύνοδο (325 μ.Χ., Νίκαια) μπροστά στους άλλους 317 Θεοφόρους Πατέρες και μπροστά στά άνόσια βλέμματα των άρειανών αίρετικών.

Άφου μίλησε λίγα λόγια αλλά ακριβή περί Αγίας Τριάδος, πήρε ένα κεραμίδι στό άριστερό του χέρι, μέ τό δεξί του έκαμε τό σημείο του σταυρού και ύστερα «εις τύπον» του Τρισυποστάτου Θεού εΐπε: «*Είς τό όνομα του Πατρός*» και τότε ανέβηκε προς τά πάνω η φωτιά, μέ τήν όποία ψήθηκε τό κεραμίδι, «*και του Υίου*» και χύθηκε κάτω τό νερό, μέ τό όποιο ζυμώθηκε τό χώμα και όταν πρόσθεσε «*και του Αγίου Πνεύματος*» έδειξε μόνο τό χώμα, πού έμεινε μέσα στό χέρι του.

Άμέτρητα, αναφέραμε, είναι τά θαύματα του Άγιου. Χρειάζεται όλόκληρο βιβλίο νά περιγραφούν. Μέ παραστατικότητα και λυρισμό γράφει ο ύμνογράφος του Άπολυτικίου του Άγιου: «*Της Συνόδου της πρώτης ανεδείχτης υπέρμαχος και θαυματουργός Θεοφόρε Σπυριδων, Πατήρ ημών· διό νεκρά σύ εν τάφω προσφωνείς και όφιν εις χρυσοῦν μετέβαλες· και εν τῷ μέλπειν τας άγίας σου ευχάς, Άγγέλους έσχες συλλειτουργούντας σοι ιερώτατε...*».

Άλλά τό θαύμα πού ευδόκησε ο Θεός νά φαίνεται και νά τό νιώθει και νά τό βλέπει και νά τό άγγίζει ο πιστός

μέχρι σήμερα είναι η διατήρηση του άφθορου λειψάνου του Άγιου.

Άπό όλο τόν κόσμο οι Όρθόδοξοι τρέχουν στό ναό του στην Κέρκυρα νά άσπαστούν τό άγιο λείψανο – τό όποιο βρίσκεται εκεί από τό 1460 – και νά παρακαλέσουν τόν Άγιο νά τούς βοηθήσει σέ δύσκολες στιγμές της καθημερινής ζωής και του πνευματικού τους άγώνα.

Τόν πνευματοφόρο αυτό Άγιο Σπυριδωνα νά παρακαλούμε και εμείς νά πρεσβεύει για μäs στόν Κύριο για τήν κατά Θεόν πρόοδο και σωτηρία μας, αλλά και για τή σωτηρία αυτού του τόπου και της ιδιαίτερής του Πατρίδας.

Θέλω νά μείνω ἅγιος

Ἑλένης Ἀναστασίου
Ἐκπαιδευτικοῦ

Δέν περνοῦσε ἡ ὥρα σήμερα στό σχολεῖο. Ρωτοῦσα μία τή Μαρία, μία τή Γεωργία ποιό μάθημα ἔχουμε μετά καί βαριόμουν τό ἕνα πιό πολύ ἀπό τό ἄλλο. Ἦμαστε ἀκόμα στήν ἀλλαγὴ τῆς τρίτης πρὸς τέταρτη περίοδο ὅταν ρώτησα πάλι:

– Τί μάθημα ἔχουμε τώρα;

Ἡ Χριστιάνα ἔβγαλε τό πρόγραμμά της, τοῦ ἔριξε μία φευγάτη ματιά καί τό ἄφησε ἀδιάφορα στό θρανίο ἀπαντώντας:

– Ἱστορία.

Οὔτε γιά Ἱστορία δέν εἶχα ὄρεξη, ἀλλά δέν μέ ἀπασχολοῦσε πιά. Αὐτό πού μέ ἀπασχολοῦσε ἦταν δύο λέξεις πού διάβασα πάνω στό ὠρολόγιο πρόγραμμα τῆς Χριστιάνας. Δέν ἄντεξα μέχρι τό διάλειμμα καί τῆς ψιθύρισα κάποια στιγμή πού ὁ καθηγητής μοίραζε φυλλάδια:

– Τί σημαίνει «Ἅγιοι γίνεσθε»;

– Νά γίνετε ἅγιοι, ἀποκρίθηκε. Εἶναι μία ἐντολή τοῦ Χριστοῦ πρὸς ὅλους ἐμᾶς. Μᾶς τό ἔδωσαν στό κατηχητικό.

– Νά γίνουμε ἅγιοι; Δηλαδή σάν αὐτούς στίς εἰκόνες; Μά πῶς γίνεται αὐτό; Ἐγώ εἶμαι μικρή ἀκόμα... Καί ἀπό τήν ἄλλη, οἱ ἅγιοι βασανίστηκαν καί πέθαναν. Σήμερα δέν μᾶς βασανίζουν...

Μετά ἀπ' αὐτό, ἡ μέρα πέρασε χωρίς νά τό καταλάβω. Χωρίς βέβαια καί νά καταλάβω κανένα ἀπό τά μαθήματα πού ἀκολούθησαν, ἀφοῦ τό μυαλό μου

περιεργαζόταν εκείνες τίς δύο λέξεις. Τό ἴδιο συνεχίστηκε καί στό δρόμο γιά τό σπίτι καί στό τραπέζι.

Καθώς παίρναμε τό μεσημεριανό μας, πετάχτηκα:

– Μαμά, μπορούμε νά γίνουμε ἅγιοι;

– Τί λές, κοριτσάκι μου; Οἱ Ἅγιοι ἔζησαν σέ ἄλλες ἐποχές.

Ἡ κουβέντα τελείωσε ἐκεῖ καί γρήγορα περάσαμε στά τοῦ σχολείου, ἀλλά ἡ σκέψη μου δέν ἔλεγε νά ἡσυχάσει. Τό ἀπόγευμα θά πήγαινα νά δῶ τόν πάτερ.

Καί ναί! Τήν πῆρα τήν ἀπάντησή μου.

– Πάτερ, μπορούμε νά γίνουμε ἅγιοι;

– Κόρη μου, χαμογέλασε, εἶμαστε ἅγιοι! Ἐφόσον βαπτιστήκαμε καί εἶμαστε μέλη τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἁγίου Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἶμαστε καί ἐμεῖς ἅγιοι. Αὐτό πού πρέπει νά μᾶς ἀπασχολεῖ εἶναι νά κρατήσουμε τήν ἀγιότητά μας μέχρι τέλους.

– Εἶμαστε ἅγιοι; Μά... σάν αὐτούς στίς εἰκόνες;

– Ἅγιοι δέν εἶναι μόνο αὐτοί πού πέρασαν βασανιστήρια γιά χάρη τῆς πίστεως τους. Ἅγιος εἶναι αὐτός πού ζεῖ μία ἀγία ζωή, μία ζωή σύμφωνα μέ τό λόγο τοῦ Θεοῦ, σύμφωνα μέ τά ὅσα δίδαξε ὁ Χριστός μας.

– Δηλαδή ὅλοι μπορούμε νά γίνουμε ἅγιοι;

– Ὅλοι μπορούμε καί ὀφείλουμε νά μείνουμε ἅγιοι!

– Θέλω κι ἐγώ νά μείνω ἅγιος! Δηλαδή... ἀγία! Σᾶς εὐχαριστῶ, πάτερ μου. Αὐτό ἀλλάζει τελείως τή ζωή μου. Ὁ Θεός μέ τό ἅγιο βάπτισμα μέ ἔκανε ἀγία καί θέλω νά μείνω ἀγία, γι' αὐτό θ' ἀγωνιστῶ.

– Μέ τήν εὐχή μου, παιδί μου. Ὁ Κύριος νά σέ δυναμώνει! Νά δυναμώνει κάθε ἄνθρωπο γιά νά μπορέσει νά μείνει ἅγιος!

